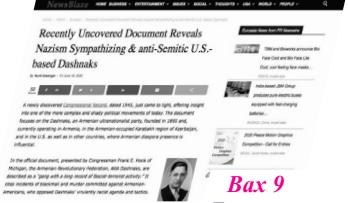

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL!**

**Azərbaycan-Aİ
əlaqələri
bərabərhüquqlu
tərəfdəşliq və
əməkdaşlıq
əsaslanır**

**"News Blaze": Bu
yaxınlarda dərc olunmuş
sənəd Amerika
ermənilərinin nasizmi və
antisemitizmi
dəstəkləməsi barədə
faktları ifşa etdi**

**"SƏS" qəzeti mənim
ürün ən əziz qəzətdir**

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nö 104 (6069) 24 iyun 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

**"Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq
Azərbaycanın xarici siyasetinin
əsas prioritətlərindəndir"**

Sərqi Tərəfdəşlığı ölkələrinin video-konfrans formatında keçirilən Sammitində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı və səsləndirdiyi mühüm çağrıları, yaddaşalan təsbitlər geniş ictimai-siyasi eks-səda doğurub. İlk növbədə, qeyd etmək lazımdır ki, Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel, Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula von der Leyen, quruma üzv dövlətlərin və Şərqi Tərəfdəşlığı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının iştirakı...
Bax 7

**İtaliya mətbuatında
Paşinyan rejiminin əsl
mahiyyətini ifşa
edən məqalə dərc olunub**

Italiyanın "L'Opinione" qəzeti ndə italiyalı jurnalist Domenico Letizianın müəllifi olduğu "Ermənistən: şübhəli demokratiya və Vatikandaki Ermənistən səfirliliyinin sırrı" sərlövhəli məqale dərc edilib. Məqalədə son dövrədə Ermənistanda baş verən mürəkkəb daxili siyasi proseslər, baş nazir Nikol Paşinyanın hakimiyətin menimsənilmesi istiqamətində atdıgi addımlar, təhlükəsizlik qurumlarının rəhbərlərinin son istəfaları, konstitusiyaya son mübahisəli dəyişikliklərin qəbulu, hakim rejimin siyasi opponentlərə qarşı həyata keçirdiyi təqiblər, Ermənistən ikinci və üçüncü prezidentləri və onların ailə...
Bax 4

Prezidentə yazırlar: Biz Sizinlə güclüyü, əziz Prezidentimiz!

Bax 2

**190 manat birdəfəlik
 ödəmə bu dəfə
 necə veriləcək?**

Xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirildiyi şəhər və rayonlar üzrə 190 manat ödəmə almış şəxslərə eyni məbləğdə birdəfəlik ödəmə veriləcək. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin ictimaliyətələr və kommunikasiya şöbəsinin müdürü Fazıl Talibov SİAŞA bildirib ki, Prezident...

Bax 7

**Ronaldodan
yeni rekord!**

**"Juventus"un futbolçusu Kriştiano Ronaldo üçün
İtaliya A seriyasının 27-ci turunda
"Bologna" ilə matç (2:0) əla-
mətdar olub. Qol.az xəbər
verir ki, 35 yaşlı həcum-
çu bu görüşdə penaltidən fərqlənərək A
seriyasında vur-
duğu...**

Bax 16

**Bahruz Quliyev:
"Vəzifəsindən,
yasından asılı
olmayaraq hər kəs
tələb olunan
qaydalara riayət
etməlidir"**

Bax 6

**"Ermənistən
baş naziri
səriştəsizliyi ilə
özünə mənfi imic
qazanıb"**

Bax 12

**Avropadakı
küt baltalar...**

Bax 14

Prezidentə yazırlar: Biz Sizinlə güclüyük, əziz Prezidentimiz!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə minnətdarlıq məktubları ünvanlanmaqdə davam edir. Respublikamızın bütün guşələrindən vətəndaşlar dövlətimizin başçısının diqqət və qayğısını yüksək qiymətləndirirlər. AZƏRTAC Prezidentin saytına istinadla minnətdarlıq məktublarının daha bir neçəsini təqdim edir.

Salyan rayonunun Arbatan kəndindən Sevinc Əlekberli, Şükufa Babayeva, Əfruzə Isayeva, İradə Rzayeva və Vüsələ Abuşova yazırlar: "Möhtərem cənab Prezident, bu gün ölkəmiz Sizin qabaqlayıcı tədbirləriniz və məqsədyyönü addımlarınız sayesində dünyanın bir çox ölkələri ile müqayisədə koronavirusa qarşı az itki ile mübarizə aparmaqdadır. Bu ağır günlərdə aztəminatlı ailələrə diqqət və qayğıınız, onlara göndərilən maddi və ərzəq yardımçıları və ölkənin birinci xanımı Mehriban Əliyevanın da dəstəyi bir daha sübut etdi ki, Siz hər zaman xalqın yanındasınız. Bu proseslərin gedisi ərefəsində bütün ölkədə olduğu kimi, bizim rəyonda da tikinti-quruculuq, abadlıq işləri aparılır. Rayonumuzda illərdir təmirsiz olan doğum evində aparılan abadlıq işləri bizim üçün böyük bir hədiyyə oldu. Yaşadığımız Arbatan kəndinə Sizin göstərişiniz əsasında çox gözəl yeni asfalt çəkilməsi rayona gedış-gelişmizi asanlaşdırıb. Bizim üçün ən sevindirdikləri hal ise 1964-cü ildə tiki-lib istifadəye verilən kənd məktəbinin Heydər Əliyev Fondu tərefinən əsaslı təmirinə başlanılmasıdır. Möhtərem cənab Prezident, bu işlərə görə biz - Arbatan kənd sahiləri Sizə öz təşəkkür məktubu-

muzu ünvanlamağı qərara aldıq. Biz bir daha əyani şahidi olduğunu, Siz bu çətin günlərdə belə xalqın üzərindən diqqət və qayınızı əşkik etmirsiniz. Sizə bütün kənd sahiləri adından minnətdarlığımızı çatdırırıq. Sizə sevgimiz və hörmətimiz sonsuzdur. Allah Sizi və ailənizi daim qorunur, ucaltsın, ölkəmizi çiçəkləndirsin, uğularınızı əbedi etsin. Biz Sizinlə birlikdə güclüyük!".

Saatlı rayonunun Əhmədbəyli kəndindən ikinci qrup əlil Bayraməli Əliyev: "Hörmətli cənab Prezident, men hemişə Sizin fəaliyyətinizi dəstəkləyən bir Azərbaycan vətəndaşıyam. Siz bütün fəaliyyətinizi vətəndaşların rifahının yaxşılaşdırılmasına həsr etmişiniz. COVID-19 pandemiyasına qarşı səməralı və düzgün siyasetiniz bunu bir daha sübut etdi. Hazırkı dünyayı iqtisadi böhran bütürmüştür. Amma Siz öz müdrik siyasetinizle Azərbaycanı bu bələdan qorumağdasınız. Bu çətin vəziyyətdə Siz regionlara səfərlər edir, xalqın firavon yaşayışı üçün yeni obyektlər açır, videokonfranslar və videogörüşlər vasitəsilə mühüm məsələləri müzakirə edir, öz münasibətinizi bildirirsiniz. Böyük siyasetiniz, yüksək zəkanız və uzaqgörənliliyiniz sayesində buna nail olursunuz. Cənab Prezident, xalqımıza göstərdiyiniz bu böyük və mesuliyyətli əməyinə görə Sizə öz adımdan və ailəmin adından təşəkkür edirəm. Qoy Ulu Tanrı Sizə hər zaman kömək olsun!".

Bakının Pirallahi rayonundan şəhid anası Xatirə Əliyeva: "Hörmətli cənab Prezident, şəhid ailələrinə, Qarabağ qazilərinə, məcburi köçkünlərə göstərdiyiniz diqqət və qayğı bizim həyatımızda misilsiz rol oynayır. Sizin bu qay-

ışkeş münasibətinizdən digərləri ibret götürürər. Qarşılaşdırığınız çətinliklərin aradan qaldırılması ilə elaqədar dövlət qurumlarına ünvanlaşdırığımız müraciətlərə həssaslıqla yanaşılır, lazımı tədbirlər görülür. Cənab Prezident, bütün bülərlər görə Sizə dərin minnətdarlığı bildirirəm. Mən Vətən uğrunda bir oğul itirsem də, əvezində minlərlə oğul qazanmışam və bununla fəxri edirəm. Başda Siz olmaqla, şəhid ruhuna və şəhid anasına böyük hörmət və ehtiram bəsləyən hər kəsə alqış və dua edirəm. Ömrünüz uzun olsun!".

Bakının Nizami rayonundan Yusif Hüseynov: "Möhtərem Prezident, mən Qarabağ müharibəsi veteranıym. Həm Qarabağ müharibəsi veteranları və əllilərinə, həm də şəhid ailələrinə göstərilən qayğıya, onların problemlərinin həllinə görə Sizə və Mehriban xanımı bu kateqoriyalardan olan bütün insanlar adından təşəkkürümü bildirirəm. Sizin Fərman və sərəncamlarınızdan irəli gələn tapşırıqların icrası nəticəsində həyat şəraitimiz yaxşılaşmış, narahatlıq doğuran bir sıra məsələlər öz həllini tapmışdır. Qarabağ qaziləri və şəhid ailələri Sizi özərinin ən böyük həməyədəri və dostu bilirlər. Allah Sizi qorusun!".

Qubanın Çartəpə kəndindən Seyidbala Nəcəfov: "Hörmətli cənab Prezident, mən Quba rayonunun Çartəpə kəndində yaşayan 82 yaşlı təqaüdücüyəm. Yaşımın bu çağında doğma kəndimi abad, həyatımı firavon görmək mənə çox xoş gelir. Həyat eşqim artır, ilhamlanıram. Kəndimizdə son illər ərzində xeyli temir-tikinti işləri görülmüşdür. Elə rayon mərkəzindən kəndə qədər uzanan astafə yol nəye desəniz dəyər. Əvvəller rayon

mərkəzinə bir saatda güc-bəla ilə çatırıldıq. İndi isə bunun üçün cəmi 15 dəqiqə kifayət edir. Qonşu rayon olan Qusara da gedış-gelişmiz asanlaşmışdır. Hazırkı kəndə içməli su xəttinin çəkilməsi istiqamətində işlər gedir. Möhtərem Prezident, ürəyimdən gələn bu sözler Sizə çatdırmağı özümə borc bildim. Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm".

Bakının Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsindən şəhid anası Xirdə Rzayeva: "Hörmətli cənab Prezident, Siz hemişə biz yaşlıları düşünürsünüz. Yaşayış şəraitimiz yaxşılaşın deyə təqaüdürlərimizi artırırsınız. Bu, bizi sevindirir. Buna görə Sizə təşəkkür edirəm. Çok sağ olun. Sizi bir Prezident, bir övlad kimi sevirik. Sizə arxalanıraq. Sizə güvenirik. Ümummülli liderimiz Heydər Əliyevin yoluñunu layiqince davam etdirirsiniz. Siz mütəmadi olaraq neçəneçə şəhid ailəsinə, Qarabağ qazisine, aztəminatlı kasib ailələrə öz humanist sərəncamlarınızla xoşbəxtlik bəxş edirsiniz. Mənim mənzillə təmin edilməyim bir şəhid anasını sevindirmək, ən azı şəhidlərin ruhu qarşısında böyük ehtiramdır. Bu sevinc ailəmiz üçün necə bir şirin töhfədir, bir Allah bilir. Mənim Sizə təşəkkürüm sonzusdur. Allah Sizi qorusun!".

İmişlinin Ağamalılar kəndindən Gülnar Sadıqova: "Möhtərem cənab Prezident, Sizin müdrikliyiniz və gördüyüün təqdirəlayiq işlər sayesində ölkəmiz son illər ərzində sürətlə inkişaf etmiş və daha da gözələşmişdir. Üzləşdiyimiz tələyüklü məsələlərdə və keşməkeşli həyat yollarında xalqımız Sizin həllədici addımlarınızla nücat tapıb, min bir çətinliyə sine gərib. Son vaxtlar dünyaya meydana oxuyan

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Dövlət qulluqçularının təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 8 may tarixli 94-VIQD nömrəli Qanunun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2017-ci il 3 may tarixli 1361 nömrəli Fərman ilə təsdiq edilmiş "Rayon (şəhər) məhkəmələrinin baxdığı inzibati xətalar haqqında işlər üzrə protokol tətib etmək səlahiyyəti olan vəzifəli şəxslərin Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının İnzibati Xətalar Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında Qanununu imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev "İnformasiya, informasiyalasdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında", "Kütłəvi informasiya vasitəleri haqqında", "Televiziya və radio yayımı haqqında", "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" və "İctimai televiziya və radio yayımı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2020-ci il 8 may tarixli 93-VIQD nömrəli Qanunun tətbiqi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Televiziya və radio yayımı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun tətbiq edilməsi barədə" 2002-ci il 5 oktyabr tarixli 794 nömrəli, "Milli Televiziya və Radio Şurası haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" 2002-ci il 5 oktyabr tarixli 795 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanunun tətbiq edilməsi barədə" 2003-cü il 2 yanvar tarixli 835 nömrəli fərمانlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Fərman imzalayıb.

pandemiya dövründə biz bir daha bunun şahidi olduk. Əvvəlki illərdə çoxlu sayıda tibb müəssisələrinin tikilməsi və ya tamir olunması, ölkəmizin maddi ehtiyatlarının formalasdırılması, texniki imkanların genişləndirilməsi bu çətin məqamda köməyimizə çatdı. Bax budur uzaqgörənlilik. Allah Sizin kölgənizi xalqımızın başı üzərindən əskik etməsin, cənab Prezident! Sizin işlərinizi görənlər görür və qiymətləndirir, görməyənlərin gözünə isə Al-lahdan nur arzulayıraq.

Ardı Səh. 3

Prezidentə yazırlar: Biz Sizinlə güclüyük, əziz Prezidentimiz!

Əvvəli Səh. 2

Bir də onu arzulayıraq ki, Allah bu pandemiya bəlasını tezliklə ölkəmizin üzərindən götürsün, Azərbaycan yenidən əvvəlki günlərinə qayıtsın!".

Ağdam rayonunun 689 sayılı qəsəbəsindən Nicat Əhmədov: "Möhtərəm cənab Prezident, bu gün bəşəriyyətin böyük sınaqla üzləşdiyi çətin dövrde, koronavirus pandemiyasının tüyəyan etdiyi bir vaxtda güclü mübarizə aparılmışasına baxmayaraq, dünyanın bir sıra yerlərində, o cümlədən inkişaf etmiş Avropa ölkələrində, Amerika qitəsi ölkələrində hər gün yüzlərə insan bu dehşətli xəstəliyin qurbanına çevrilir. Lakin koronavirus infeksiyasının qlobal təhlükəyə əvərilməyə başladığı ilk gündən etibarən Sizin qəbul etdiyiniz qərarlar və qabaqlayıcı tədbirlər pandemiyanın ölkəmizdə geniş yayılaraq kütłəvi insan ölümünə səbəb olmasının qarşısını aldı. Sizin çevik və yüksək idarəetmə bacarığınız sayəsində infeksiyaya yoluxmaların sayı aşağı həddə saxlanılmadı. Cənab Prezident, bu xeyirxah işinize görə Sizə uzun ömr, cansağlığı arzulayır, işlərinizdə yeni uğurlar diləyirəm".

Siyəzən rayonundan Nailə Quliyevanın məktubunda deyilir: "Hörmətli cənab Prezident, ölkəmizin sürətli inkişafı, iqtisadi sahənin tərəqqisi Azərbaycanda mədəniyyət və turizm mühitinin də yaxşılaşdırılmasına şərait yaratmışdır. Bu sahəyə göstərilən dövlət qayısının daha nümunəsi isə "Beşbarmaq Dağı" Dövlət Tarix-Mədəniyyət və Təbiət Qoruğunun yaradılması haqqında 8 iyun 2020-ci ilin tarixində imzalandığınız Sərəncam oldu. Azərbaycan xalqının tarixinin, mədəniyyətinin, adət-ənənələrinin qədim köklərə malik olduğunu sübut edən bu tarix-təbiət abidəsinin diqqətinizi cəlb edərək Dövlət Qoruğu elan edilməsi xəbəri Siyəzən sakini və tarix müəllimi kimi məni çox sevindirdi.

Dünyanın ən qədim insan məskənlərindən, bəşər sivilizasiyanın ilk beşiklərindən olan Azərbaycan daim məşhur səyyahların diqqətini özünə cəlb etmişdir. Azərbaycan dövləti tarixi dəyərlərə söykənən təməl üzərində quruldu. Son illerdə isə inkişafı sahə Azərbaycan qədər inkişaf edən ikinci ölkə yoxdur. Sizin rəhbərliyinizdə ölkədə aparılan iqtisadi islahatların nəticəsində ölkəmiz dünyada tanınmış, regionda lider dövlətə əvərilməşdir. Biz gələcəyə nikbinliklə baxıraq, gələcəyimizin daha da gözəl olacağını görürük. İnanıraq ki, imzaladığınız bu Sərəncam da ölkəmizdə turizmin inkişafına öz töhfəsini verəcəkdir. Cənab Prezident, yeritdiyiniz müdrik siyaseti, qəbul etdiyiniz qətiyyətli qərarları ürəkdən dəstəkleyirəm və Sizə minnətdarlığımı bildirirəm".

Bakının Yasamal rayonundan Taleh Mansurov: "Hörmətli cənab Prezident, bir gənc olaraq Sizə

minnətdarlığı özümə həm vətəndaşlıq, həm də vicdan borcu bileyək bu təşəkkür məktubunu Sizə ünvanlayıram. Hörmətli Ali Baş Komandan, dünyanız həm siyasi, həm iqtisadi, həm də səhiyyə cəhətdən ağır sınaqdan keçir. Artıq məlum məsələdir ki, dünyada supergül hesab edilən ölkələrdə pandemiyanın ağır felakətləri üzə çıxmışa başlayır. Dünyanın bu mənzərəsi qarşısında ölkəmizdəki stabililik, sosial yardımçılar Azərbaycanın bu pandemiyadan ən az zərərlə çıxacağının göstəricisidir. Bu gücün əsas səbəbi Sizin xalqımıza olan sevginiz, güclü iradənizdir. Danılmaz faktdır ki, Siz və Birinci vitse-prezidentimiz Mehriban xanım Əliyeva dövlətimiz və xalqımız üçün bütün gücünüzle çalışırsınız. Mən də Azərbaycan gənc olaraq daim siyasetinizi dəstəkləyir, Vətənim, dövlətim üçün layiqli gənc olmağa çalışıram. Tanrı Sizi qorusun!".

Füzuli rayon Üçbulaq kənd tam orta məktəbinin müəllimi Gülü Müstellimli: "Hörmətli cənab Prezident, bu məktubu yazmaqla Sizə təşəkkürüm bildirirəm. Bunu özümə vətəndaşlıq borcu hesab edirəm. Bütün dünyanı cənginə alan COVID-19 pandemiyası dövründə etdiyiniz "Biz birlikdə güclüyük!" çağırışınız hər bir vətəndaş kimi məni də qururlandırdı və ruhlandırdı. Əminlik ki, Sizin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın köməyi sayəsində biz bu pandemiyaya qalib gələcəyik. COVID-19 pandemiyasına qarşı görüyünüz işlərə, qəbul etdiyiniz qərarlara, vətəndaşlarımızla qorumaq istiqamətində fəaliyyətinizə, həmçinin məcburi köçkünlərə göstərdiğiniz diqqət və qayğıya görə Sizə Füzuli rayon Üçbulaq kənd tam orta məktəbinin müəllim

kollektivi adından təşəkkürümüz bildirirəm. Biz Sizinlə güclüyük, əziz Prezidentimiz! Sizə uzun ömr, cansağlığı və gördüyüüz hər bir işdə uğur arzu edirəm. Allahın nəzəri daim üzərinizdə olsun!".

Ağcabədi rayonundan Aytəkin Mamedova: "Hörmətli cənab Prezident, mən Sizə Ağcabədiyən yazıram. Sadə bir vətəndaş. Vətənə layiqli övladlar yetişdirməyi bir vətəndaşlıq borcu hesab edirəm. Nəcə ki, Siz gördüyüüz işləri təkcə vəzifə borcu kimi yox, həm də vətəndaşlıq borcu kimi həyata keçirirsiz. Sizə sevgimiz sonsuzdur. Biz anaların istədiyi əmin-amanlıq, sakitlikdir ki, övladlarımızı qorxusuz, sevgi ile böyüdü bileyə. Siz bunu bizə vermisiniz. Ölkəmiz gündən-güne abadlaşır, bütün sahələrdə inkişaf gedir. İnanıraq ki, işğal altında olan torpaqlarımızı da qan tökülmədən, can alınmadan azad etməyə nail olacaqsınız. Sizə cansağlığı, uzun ömr arzulayıram".

Hacıqabul rayonundan Orxan Vəliyev: "Hörmətli cənab Prezident, Sizə öz adımdan və Hacıqabul rayon sakınları adından təşəkkürüm bildirmək istəyirəm. Bütün dünyanı cənginə alan COVID-19 virusuna qarşı apardığınız müdrik işlər sayəsində Azərbaycan yoluxma sayının az olduğu və minimum zərər çəkmiş ölkələr sırasında yer alır. Bu ağır və çətin vəziyyətdə Azərbaycan xalqının yanında olaraq maddi və mənəvi kömək etdiniz. Ən başlıcası xalqı düşünmek, onun mənafeyini hər şeydən üstün tutmaq böyük diqqət və fədakarlıqdır. Cənab Prezident, xalqa olan bu diqqətinizə və rayonumuzda son illərdə görülən işlərə görə Sizə bir daha təşəkkür edir, gələcək işlərinizdə yeni

uğurlar arzulayıram".

Şirvan şəhərində Şahsənəm Xudayeva: Hörmətli cənab Prezident, mən Şirvan şəhər sakini olaraq Sizin bu çətin günlərdə atdırığınız addımları yaxından izleyirəm. Siz Ulu Önderin təməlini qoymuş müstəqil Azərbaycan dövlətinə uğurla rəhbərlik edib, onu zirvələrə doğru aparırsınız. Siz xalqımız üçün bu ağır dövrde böyük fədakarlıq göstərərək insanların həm maddi, həm də mənəvi ehtiyaclarının ödənilməsi, sağlamlığının qorunması istiqamətində genişmiqyaslı işlər görüsünüz. İnanıram ki, pandemiya ilə mübarizə sahəsində həyata keçirdiğiniz bütün tədbirlər müsbət nəticəsini verəcək və biz birlikdə infeksiyaya qalib gələcəyik. Əziz Prezidentimiz, xalqımızın sağlamlığının qorunması üçün gördüyüüz işlərə görə öz adımdan və bütün şirvanlılar adından Sizə dərin minnətdarlığı bildirirəm. Biz şirvanlılar dövlətçiliyimizin inkişafı uğrunda apardığınız mübarizədə daim Sizi dəstəkləyirik və Sizinləyik. Müstəqil, güclü Azərbaycan naminə gördüyüüz işlərdə Sizə uğurlar arzulayıram".

Şirvan şəhərinin daha bir sakini Elçin Həsənov dövlətimizin başçısına minnətdarlığını və sözlerle ifadə edir: "Hörmətli cənab Prezident, mən azərbaycanlı olmağımı xərəf edirəm. Azərbaycan menim Vətənim, ana yurdumdur. Azərbaycanda yaşadığım üçün sevinc və qurur hissi keçirirəm. Amma ən böyük xərəfim Sizsiniz, hörmətli Prezidentim. Sizin öz vətəndaşlarınıza göstərdiğiniz qayğı məni qururlandırır. Bütün dünyanın iqtisadi böhran içinde çapaladığı bir dövrde Sizin atdırığınız addımlar, o cümlədən iyunun 11-də Bakı şəhərinin Xətai rayonunda "Azərenerji" Açıq

Səhmdar Cəmiyyətinin 110/35/10 kilovoltluq "Əhmədli" yarımsənasiyasının açılışı xalqımızın rifahi, onun xoşbəxt geleceyi naminə edilir. Buna görə Sizə minnətdaram. Var olun! Tanrı Sizi qorusun!".

Ağdam rayonunun Qızanlı qəsəbəsindən Elmir Teymurov: "Hörmətli cənab Prezident, mən bir Azərbaycan gənci kimi bu məktubu Sizə böyük qurur hissi və sevgi ilə yazıram. Dünyada, eləcə də Azərbaycanda gedən prosesləri, fəaliyyətinizi, Azərbaycan xalqına göstərdiyiniz əvəzolunmaz xidmətlərinizi yaxından izleyir, gənc nəslə verdiyiniz xüssesi önəmi yüksək qiymətləndirirəm. Dünyanın koronavirus adlı görünməz düşmənle savaşıdı bir dövrde ölkəmizin dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinə nisbətən da-ha az itki vermesi məhz Sizin tərəfinizdən həyata keçirilən çox ciddi, davamlı və təsirli tədbirlər nəticəsində olmuşdur. Azərbaycan xalqı Sizin məhəbbətinizi da-im hiss edib və Sizə daim dəstək olmuşdur. Vəziyyətin belə ağır vaxtında Sizin Ağdama olan səfəriniz biza sevinc bəxş etdi. Bütün ağdamlılar, qarabağlılar bu səfərinizi yüksək qiymətləndirdi və bir daha tək olmadığımızı gördük. Xalq pandemiya dövründə özünü tək olmadığını hiss etdi. Sizin hər bir müraciətiniz Azərbaycan xalqını bu virusla mübarizədə da-ha diqqəti olmağa çağırıdı. Xoşbəxt xalqı ki, Sizin kimi Prezidentimiz var. Sizə dərin təşəkkürümüz bildirirəm. Gənc nəsil Sizinlədir. Sizin arxanızda Sizi sevən Azərbaycan xalqı dayanıb və da-yanacaq da. Cənab Prezident, bu gücü bizə verən de Sizin xalqla olan siz, səmimi münasibətinizdir. Sizə işlərinizdə daha böyük uğurlar arzulayıram".

DSX rəisi hərbi hissə və bölmələrdə xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkilini yoxlayıb

2020-ci ilin 22-23 iyun tarixlərində Dövlət Serhəd Xidmətinin (DSX) reisi general-polkovnik Elçin Quliyev "Qazax" əlahiddə serhəd diviziyasının hərbi hissə və bölmələrində xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkilini yoxlayıb.

DSX-dən SİA-ya bildirilib ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı cənab İlham Əliyev tərəfindən verilmiş tapşırıqların icra vəziyyəti öyrənilmiş, təmas xəttində döyük mövqelərində xidmətdə olan sərhədçilərlə görüşülmüş, xidməti və yaşayış şəraitlərinə, yeni yaradılmış döyük mövqelərinə və məntəqələrinə, yeni salınmış yollara və qoruyucu sədlərə baxış keçirilib. "Qazax" əlahiddə serhəd diviziyasının xidməti-döyüş fəaliyyətinin təşkili, zəruri sərhəd müdafiə və müdafiə infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi, hərbi hissələrin və qarnizonların tikintisi üzrə görülen işlər nəzərdən keçirilmiş, döyük hazırlığının yüksəldilməsi, dövlət sərhədinin toxunulmazlığının və şəxsi heyətin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi istiqamətində zəruri göstərişlər verilib.

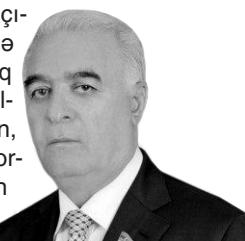
Eldar İbrahimov: "Şərq Tərəfdaşlığı Sammitində Nikol Paşinyan yenə də aciz duruma düşdü"

Azərbaycan Ermənistanın ölkəmizə qarşı apardığı işgalçi-əsli həqiqətləri dünya birliyinin nəzərinə çatdırmaq və münaqişənin tezliklə ədalətli həlline nail olmaq üçün bütün beynəlxalq platformaldan maksimum dərəcədə istifadə edir. Bu baxımdan, iyunun 18-da keçirilən Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin videokonfrans formatında Sammiti də istisna olmayıb. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Sammitdeki çıxışında Ermənistanın Azərbaycan ərazilərini işğal etdiyini, həmin ərazilərdə qeyri-qanuni məskunlaşdırma siyaseti həyata keçirdiyini vurğulayıb və BMT Təhlükəsizlik Şurasının məlum qətnamələrinin hələ də Ermənistan tərəfindən icra edilmədiyini bildirib". Bu fikirləri Milli Məclisin İntizam Komissiyasının sədri, YAP idarə Heyətinin üzvü Eldar İbrahimov deyib.

E.İbrahimov bildirib ki, Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həllində prinsipial mövqedən çıxış edərək Ermənistanın işğalı nəticəsində pozulmuş ərazi bütövlüyünün təmin olunmasına çalışır. Onun sözlerinə görə, dövlətimizin prinsipial mövqeyində ilk növbədə tərəf faktlara və beynəlxalq hüquqa əsaslanır. İşgalçi Ermənistanın Dağılıq Qarabağa iddia etməsinin heç bir tarixi əsası yoxdur. Əksinə, Dağılıq Qarabağın Azərbaycan ərazisi olduğunu təsdiqləyən coxsayılı tarixi faktlara və sənədlərə istinad etmək mümkündür.

"Bütövlükdə, beynəlxalq hüquq da Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı aparılan danışqlarda ölkəmizin mövqeyini gücləndirən fundamental amillərdən biri qismində çıxış edir. Siyasi və hüquqı baxımdan respublikamızın ədalətə əsaslanan mövqeyi mükəmməldir, Ermənistanın isə özündə separatizmi ehtiva edən mövqeyi qüsurludur. Müasir dünyada separatizm, bir dövlətin başqa bir ölkənin ərazisini zor gücünə ilhaq etməsi kəskin şəkildə pişlənilir. Dünya birliyinin birmənalı mövqeyi belədir ki, bu kimi faktlar təhlükəli preseident yarada bilər. Təsadüfi deyil ki, separatçı və qondarma "DQR" heç bir xarici dövlət və beynəlxalq təşkilat tərəfindən tanınmayıb. Əksinə, indiyədək ayrı-ayrı dövlətlər, eləcə də bütün dünyada böyük nüfuzlu malik olan təşkilatlar məhz beynəlxalq hüquqa əsaslanaraq ölkəmizin ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəkləyən sənədlər qəbul ediblər. İşgalçılıq siyasetini dövlət siyaseti səviyyəsinə qaldıran Ermənistan tarixi faktlara və beynəlxalq hüquqa məhel qoymur. Forpost dövlət olan Ermənistan bütün vasitələrdən istifadə etməklə substantiv danışqlardan yayınmağa və beləliklə də, işğal mehsulu olan status-kvonu qoruyub saxlamağa çalışır. Şərq Tərəfdaşlığı Sammitinde çıxışında işgalçi dövlətin qeyri-konstruktiv mövqeyinə diqqət çəkən Prezident İlham Əliyev Ermənistanın təcavüzkarlığını faktlara səsləndirib"-deyən YAP idarə Heyətinin üzvü qeyd edib ki, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi Ermənistan qoşunlarının Azərbaycanın bütün işğal edilmiş ərazilərindən qeyd-sərtsiz və tam çıxarılmasını tələb edir. Ermənistan bu qətnamələrə, həbelə ATƏT, Qoşullama Hərəkatı, NATO, Avropa Parlamenti və digər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul olunmuş müvafiq sənədlərə əməl etmək əvəzinə, işğal altındakı ərazilərdə qeyri-qanuni məskunlaşma siyaseti həyata keçirir.

E.İbrahimov söyləyib ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bundan əvvəl Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanı Valday Klubunun toplantısında, Aşqabadda MDB dövlət başçılarının Sammitində, Münxen Təhlükəsizlik Konfransında nece çıxılmaz duruma saldırdı hər kəsin yadindadır: "Eyni hal bu dəfə Şərq Tərəfdaşlığı ölkələrinin videokonfrans formatında keçirilən Sammitində də yaşanıb. Belə ki, Ermənistanın baş nazir N.Paşinyan Azərbaycan Prezidentinin çıxışına isterik terzdə reaksiya verib. N.Paşinyan həm gülüş doğuran tərzdə ingilis dilində, həm də erməni dilində danişmağa başlayıb. Xüsusi, N.Paşinyanın erməni dilində danişığı videokonfrans iştirakçılarında çağşırıq yaradıb və istehza ilə qarşılıanıb. Bir müddət sonra tərcüməçi onun dadına çatıb. Sammitde Prezident İlham Əliyevin çıxışına cavab verməye çalışan N.Paşinyan Aşqabatda MDB dövlət başçılarının Zirvə görüşündə, Münxen Təhlükəsizlik Konfransında və Valday Klubunun toplantısında olduğu kimi, gülünc vəziyyətə düşüb. O, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinin R.Seferova bağlı işinə toxunaraq qərarın mahiyyətini saxtalaşdırıb və utanmadan iştirakçıları aldatmağa cəhd göstərib. Açıq-aşkar yalan danişmaqla N.Paşinyan özünü ifşa edib. Belə ki, onun dediklərinin əksinə olaraq, sözügedən məhkəmə Azərbaycan dövlətini baş vermiş hadisədə müqəssir bilməyib. Azərbaycan Paşinyanın iddia etdiyi kimi, guya irqçılıkda günahlandırılmayıb və dövlət məsuliyyəti müəyyənləşdirilməyib. Prezident İlham Əliyev bir daha söz alaraq faktlara əsaslanmaqla səlis və mükemmel ingilis dilində N.Paşinyanın yalanlarını ifşa edib. Bütövlükdə, N.Paşinyanın videokonfransda həm Azərbaycan Prezidenti, həm də bütün iştirakçılar qarşısında aciz və güləmli duruma düşməsi bir daha küçə adamının böyük siyasetdə yeri olmadığını nümayiş etdirdi. N.Paşinyan bir daha göstərdi ki, mitinqlərdə populist çıxışlar etməklə yüksək səviyyəli konfranslarda özünü aparmaq, söz alıb danişmaq, ümumiyyətlə, dövlət idarəciliyi tamamilə ayrı-ayrı məsələlərdərdir".

Italiya mətbuatında Paşinyan rejiminin əsl mahiyyətini ifşa edən məqalə dərc olunub

Italiyanın "L'Opinione" qəzeti ndə italiyalı jurnalist Domenico Letizianın müellifi olduğu "Ermənistan: şübhəli demokratiya və Vatikandaki Ermənistan səfirliliyinin sırrı" sərlövhəli məqalə dərc edilib. Məqalədə son dövrə Ermənistanda baş verən mürekkeb daxili siyasi proseslər, baş nazir Nikol Paşinyanın hakimiyətin mənimşənilmesi istiqamətində atdıgı addımlar, təhlükəsizlik qurumlarının rəhbərlərinin son istefələri, konstitusiyaya son mübahisəli dəyişikliklərin qəbulu, hakim rejimin siyasi opponentlərə qarşı həyata keçirdiyi təqiblər, Ermənistanda ikinci və üçüncü prezidentləri və onların ailə üzvlərinin, o cümlədən sabiq president Serj Sarkisyanın kürəkəni, Ermənistanda Vatikandaki sabiq səfirinə qarşı açılmış istintaq işləri, müxalifet tərəfindən baş nazir və həyat yoldaşına qarşı qeyri-qanuni iqtisadi fealiyyətə bağlı iżri sürülen ittihamlar, hökumət yaritmaz fealiyyətinin Ermənistanda ağır sosial-iqtisadi vəziyyətə, pandemiyanın ağır nəticələrinə getirib çıxarması və bu məsələlərə münasibətdə beynəlxalq reaksiyalar barədə danişlib.

AZERTAC məqalənin tərcüməsini təqdim edir:

Mövzunun İtaliya mətbuatında yer almamasına baxmayaraq, beynəlxalq və Qafqaz kütüivi informasiya vasitələri Ermənistanda hakim sinfin davranışını və pandemiyanın ağır vəziyyəti nöqtəyə-nəzərindən baş verənləri diqqətlə izləyir. Ermənistanda son bir neçə həftə ərzində hüquq-mühafizə orqanlarının rəhbərlərinin, o cümlədən Ermənistana Silahlı Qüvvələri baş qərargahının rəisi, Milli Təhlükəsizlik Xidmetinin rəhbəri və Ermənistana polisinin rəisini ard-arda istefası ile yadda qalıb.

Baş nazir Nikol Paşinyanın müxalifətlərə qarşı davam edən təqibləri, habelə N.Paşinyan və onun həyat yoldaşı Anna Akopyanın həyata keçirdiyi qeyri-qanuni iqtisadi fealiyyətlərlə ilə bağlı son xəbərlər vəziyyəti daha da gərginləşdirən amillər olub. Xatırlaqla ki, iyunun əvvəlində Ermənistanda baş naziri özünün və ailəsinin koronavirus testinin neticələrinin müsbət çıxdığını elan etmiş və bir müddət önce görüşlərin birində elçək taxmadan ona bir stekan su təqdim edən və sonradan koronavirus testi zamanı müsbət neticə göstərən birindən yolu xüdunu bəyan etmişdi. Iyunun 21-nə olan məlumatə görə, Ermənistanda koronavirusa yoluxan xəstələrin sayı 20 min 588 nəfər, virusdan ölünləri sayı isə 360 nəfər olub ki, bu da Cənubi Qafqaz ölkələri arasında en acınacaqlı, kritik vəziyyətin Ermənistanda olduğunu göstərir.

2018-ci ilin yanında məmərli inqilab rəhbərlik edərək hərbi-xunta rejimini devirməklə beynəlxalq mətbuatda məşhurlaşan N.Paşinyan ölkədə həqiqi demokratiyanı bərəqərə edəcəyi ilə bağlı beynəlxalq iqtimaiyyətdə gözənlər yaradıb. Lakin 2018-ci ilin dekabrında keçirilən parlament seçkilərindən sonra baş nazir kimi atdıgı ilk addımlardan biri siyasi rəqiblərinə qarşı genişmiqyaslı təqiblərin başlanması olub. Belə ki, N.Paşinyanın birbaşa telimati ilə Ermənistanda ikinci və üçüncü prezidentlərinə, müvafiq olaraq Robert Köçəryan və Serj Sarkisyan'a qarşı cinayət işləri açılıb. Nəticədə R.Köçəryan hebs edilib. Serj Sarkisyanın yaxınları da hədəfə alınıb. Keçmiş prezidentin qardaşı oğlu Hayk Sarkisyan cinayət, qanunsuz silah əldə etmə və silah saxlamaqda ittiham olunub. Bundan əlavə, eks-prezidentin digər qardaşı oğlu Narek Sarkisyan, qardaşı Levon Sarkisyan və onun övladlarına qarşı cinayət arasında başlanıb. Bununla yanaşı, Ermənistanda Vatikandaki səfirliliyinin də dolayısi olaraq baş qəhrəman kimi cəlb olunduğu çox spesifik bir daxili vəziyyət də yaranıb. Belə ki, bu Qafqaz ölkəsindən ən çox mübahisələrə səbəb olan cinayət işlərindən biri Ermənistanda Vatikandaki keçmiş səfiri, Sarkisyanın kürəkəni Mikael Minasyanla bağlıdır. Söyügedən səfirin adı ölkə tərəfindən beynəlxalq axtarışda olan cinayətkarların rəsmi siyahısına daxil edilib. Onun hazırda harada olmasına dair rəsmi məlumat olmasa da, İtaliyadakı erməni icmasının qeyri-rəsmi məlumatlarına görə sabiq diplomatın İtaliyada gizləndiyi hesab edilir. M.Minasyan dələduzluqda, çirkli pulların yuyulmasında və iqtisadi məlumatların qanunsuz ötürülməsində ittiham olunur. M.Minasyan isə öz növbəsində, baş nazir N.Paşinyanı və onun həyat yoldaşı A.Akopyanı korrupsiyada və ölkənin maraqlarına xəyanətde ittiham edib. M.Minasyanın sözlərinə görə, baş nazir Nikol Paşinyan və həyat yoldaşı A.Akopyan 50 min ton metal qırıntılarının qanunsuz ixracının iştirakçılarıdır. M.Minasyan, həmçinin N.Paşinyanı beynəlxalq silah alverində və qeyri-qanuni almadı ticarətində, Ermənistanda dövlət xəzinəsindən gelirlərin və vəsaitlərin götürüləməsində ittiham edib.

Xatırlaqla ki, pandemiyanın başlanğıcından bəri Ermənistanda və hazırkı hökumətin qeyri-qanuni beynəlxalq daşımalarla bağlılığına dair coxsayılı xəbərlər işq üzü görüb. Ermənistanda KİV-lərinin məlumatına görə, aprelin sonlarında Rusiya Federasiyasının Təhlükəsizlik Xidməti Krasnodarda göyrtəsində qara bazar üçün 40 ton sıqaret daşıyan Ermənistana nümayəndələri olan bir təyyarəni saxlayıb. Eyni şəkildə Voronej vilayətində də külli miqdarda qanunsuz sıqaret əla keçirilib.

Ermənistanda parlamenti Baş Prokurorluğun müraciəti əsasında iyunun 16-da "Çiçəklənən Ermənistən" partiyasının sedri, yerli iş adamı Qaqik Tsarukyanın deputat toxunulmazlığı ləğv edib. Q.Tsarukyan N.Paşinyanı xalqa yalan danişmaqda, ölkədəki iqtisadi, sosial və sehiyyə sahəsində real vəziyyəti xalqdan gizlətməkdə, eləcə də ölkədə təqiblərə əsaslanıb. İtədilərə 250-yə yaxın şəxs hebs edilib. İştintaqa cəlb edilən Q.Tsarukyanın qanunsuz biznes fealiyyəti nəticəsində dövlətə 62 milyon dollar ziyan vurdugu barədə ittiham iżri sürüb.

Nəhayət, iyunun 22-də Ermənistanda parlamenti Konstitusiya Məhkəməsi sedrinin və digər üzvlərin səlahiyyətlərinə dair Konstitusiya mənbəsi düzəlişləri qəbul edib. Bununla bağlı parlamentin növbədən karə iclasını boykot edən müxalifət partiyaları bu düzəlişlərin qəbulunu Konstitusiya quruluşunun devrilməsi və hakimiyətin N.Paşinyan tərəfindən mənimşənilməsi kimi qiymətləndirirlər.

Baş nazir hakimiyətə gəldikdən sonra demokratiya adı altında həyata keçirdiyi siyasi təqiblərə istifade edərək siyasi və iqtimai xadimləri zərərsizləşdirməye çalışıb. Hazırda Cənubi Qafqaz regionunda koronavirus pandemiyası ilə bağlı ən pis vəziyyət Ermənistanda hökm sürür. Ermənistanda müxalifət partiyaları, eyni zamanda, iqtimai təşkilatlar hökumətin bu sahədə həyata keçirdiyi tədbirlərin qeyri-effektiv olduğunu və vəziyyətin tamamilə nəzarətdən çıxdığını bəyan edərək hökuməti istəfa verməyə çağırırlar. Bu, beynəlxalq iqtimaiyyəti də narahat etməli olan bir vəziyyətdir. Hazırda Ermənistanda Amerika səfirləri və Avropa İttifaqının nümayəndəliyi qarşısında aktivist qruplarının etirazları davam edir. Onlar siyasi müxalifətlə əlaqəli olan yüzlərlə insanın həbsinə və son dövrlərdə çirkli pulların yuyulmasına və beynəlxalq qanunsuz ticarətə dair hazırkı hökumətin fealiyyətinə etiraz edirlər. Nəhayət, Avropa Xalqlar Partiyasının sedri Donald Tusk Ermənistanda baş verən hadisələrdən narahatlığını ifade edərək Ermənistanda hökuməti müxalifətə qarşı qanunsuz təzyiqləri dayandırmağa çağırıb". Müvafiq keçid linki: http://www.opinione.it/esteri/2020/06/23/domenico-letizia_armenia-pandemia-persecuzione-pashinyan-hakobyan-vaticano-sargsyan/

Azərbaycan-Aİ əlaqələri bərabərhüquqlu tərəfdaşlıq və əməkdaşlığı əsaslanır

Azərbaycan dövlətinin xarici siyasetində Avropa qurumları ilə əlaqələr prioritet istiqamətlərdən biridir. Xüsusiilə, beynəlxalq təşkilat kimi Avropa İttifaqı ilə bütün sahələrdə fəal əməkdaşlıqla yanaşı, ölkəmiz Avropa təhlükəsizlik sisteminin etibarlı tərəfdaşı kimi qızın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində mühüm rol oynayır. Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əlaqərinə nəzər salımda, ilk növbədə, qeyd etmək lazımdır ki, 1996-ci il aprelin 22-də Lüksemburqda Avropa İttifaqı və Azərbaycan Respublikası arasında ticarət, sərmayə, iqtisadiyyat, qanunvericilik, mədəniyyət, immiqrasiya və qeyri-qanuni ticarətin qarşısının alınması sahəsində əməkdaşlığı nəzərdə tutan "Tərəfdaşlıq və Əməkdaşlıq Sazişi" imzalanıb.

Bütün dövlətlər tərəfindən ratifikasiya edildikdən sonra 1999-cu il iyunun 22-dən qüvvəye minmiş ve ümummilli lider Heydər Əliyevin imzaladığı bu Sənət tərəflər arasında yüksək səviyyəli əməkdaşlığın təşəkkül tapmasını təsdiqləyir. SIA-nın verdiyi məlumat görə, bu fikirləri açıqlamasında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət İdarəciliç Akademiyasının professoru, siyasi elmlər doktoru Elçin Əhmədov bildirib.

E.Əhmədov deyib ki, bu baxımdan, Azərbaycan 2004-cü ildə əsas məqsədi Cənubi Qafqaz dövlətlərinin siyasi, iqtisadi cəhətdən Avropa deyərlərinə yaxınlaşmasını sürətləndirməkdən ibarət olan "Avropa qonşuluq siyasetinə" qoşulub. 2006-ci ildə Azərbaycan ilə Avropa İttifaqı arasında enerji məsələləri üzrə strateji tərəfdaşlığı dair Anlaşma Memorandumu imzalanıb, 2008-ci ildə isə Avropa İttifaqının "Şərqi tərəfdaşlığı" programına qoşulmaqla bu siyasi, iqtisadi əməkdaşlıq daha da genişlənmiş və keyfiyyətcə yeni mərhələyə qədəm qoyub.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Avropa İttifaqı Şurasının Prezidenti Donald Tuskun dəvəti ilə 2017-ci il noyabrın 24-de Şərqi Tərəfdaşlığı Sammitinin plenar sessiyasında çıxışında deyib: "...Avropa İttifaqı ilə tərəfdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasetinin əsas prioritətlərindən biridir. Azərbaycan Avropa İttifaqına üzv olan 9 ölkə ilə strateji tərəfdaşlıq bəyannamələri qəbul edib. Bu, o deməkdir ki, Avropa İttifaqına üzv ölkələrin üçdəbiri Azərbaycanı strateji tərəfdaş hesab edir. Bu, gənc müstəqil ölkə üçün çox vacibdir və əlbətə ki, biz Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında gelecek razılışmanı strateji əlaqələrin gücləndirilmesində daha bir mühüm mərhələ hesab edirik".

2018-ci ilin iyulun 11-de Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında qəbul olunmuş "Tərəfdaşlıq Prioritetləri" adlı mühüm sənəddə bir çox məsələlər öz əksini tapmaqla yanaşı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyüne, suverenliyinə, sərhədlerimizin toxunulmazlığını dəstək və hörmət ifadə olunur. Eyni zamanda, qeyd etmek vacibdir ki, Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətləri hər şədən əvvəl bərabərhüquqlu və qarşılıqlı surətdə faydalı əməkdaşlıq əsaslanır. Həmçinin Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında imzalanacaq strateji tərəfdaşlıq sənədi üzərində hər iki təref üçün meqbul ola biləcək müddələr müzakirə olunur. Bu baxımdan, Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlığı inkişaf edərək bərabərhüquqlu tərəfdaşlıq saviyəsinə qalxıb.

2019-cu il iyulun 9-da Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Donald Tuskun Azərbaycan Respublikasına səfəri zamanı keçirilən görüşdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bildirib ki, Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında gələcək əməkdaşlığı planlaşdıracaq və qarşidakı illərdə biz tərəfdaşlığın müsbət məcrada inkişafını davam etdirəcəyik ki, bu da Azərbaycanın maraqlarına xidmət edir və uğurla həyata keçirdiyi-

miz bütün layihələr yaxşı nəticələr verəcək. Bununla yanaşı, Prezident İlham Əliyev çıxışında bildirib ki, Azərbaycan və Avropa İttifaqı bu sahələrdə çox konstruktiv əməkdaşlıq edir və Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi uğurla həyata keçirilir: "Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub dəhlizləri ölkəmizin ərazisindən keçir. Sözsüz ki, coğrafi mövqeyimiz üstünlük yaradır, lakin nəqliyyat sektoruna investisiyalar yatırılmışsaydı, coğrafi mövqeyimiz o qədər də böyük məna kəsb etməzdil".

Azərbaycanın Avropa İttifaqı ilə əlaqələrinə daim böyük əhəmiyyət verdiyi vurgulayan dövlət başçısı bildirib ki, 2018-ci il ildə Avropa Komissiyası ilə Azərbaycan arasında "Tərəfdaşlıq Prioritetləri" sənədi qəbul olundu: "Bu, çox mühüm sənəddir. Burada Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlerinin toxunulmazlığını dəstək ifadə olunur". Eyni zamanda, Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məlumat verən dövlət başçısı diqqətə çatdırıcı ki, münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində və BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə əsasən həll olunmalıdır: "Uzun illerdə ərazilərimiz erməni işğalı altındadır. Bir milyondan çox qacqın və məcburi köçkübün təcavüz və işğaldan əziyyət çəkir. Bizim qəti mövqeyimiz ondan ibaretdir ki, münaqişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində hell olunmalıdır. Səylərimiz münaqişənin ən tez zamanda həllinə yönəlib. Münaqişənin indiyədək hell olunmamasının əsas sebəbi Ermənistəninin qeyri-konstruktiv mövqeyidir. Əminəm ki, beynəlxalq ictimaiyyətin və ATƏT-in Minsk Qrupunun səyləri münaqişənin ən tez zamanda həllinə yönəlməlidir. Status-kvo qəbul edilməzdir və dəyişməlidir. Status-kvonun dəyişməsi Azərbaycan ərazilərinin işğaldan azad edilməsinin başlanması demədir".

2020-ci il mayın 11-de Avropa Parlamentinin məruzəçilərinin birgə bəyanatında əksini tapmış məhüm məqamlar da işşal faktının Avropa qurumları tərəfindən də təsdiq olunduğunən göstərir. Avropa Parlamentinin Cənubi Qafqaz üzrə Parlament Əməkdaşlıq Komitesinin həmsədri Mariya Kalyurand, Azərbaycan üzrə məruzəçisi Jelena Zavko, Ermənistən üzrə məruzəçisi Trayan Basesku Ermənistən ilə Azərbaycanın işğal altında olan Dağılıq Qarabağ bölgəsi arasında əlaqə yaradacaq magistrallıq tikintisi ilə bağlı birgə bəyanat yayıldılar. Sənəddə Ermənistən tərəfindən verilən bu qərar beynəlxalq hüququn pozulması kimi göstərilir. Əslində, bu bəyanatın tekçə Cənubi Qafqaz ölkələri üzrə Parlament Tərəfdaşlıq Komitələrində nümayəndə heyətinin həmsədri, eləcə də Azərbaycan üzrə məruzəçisi tərəfindən deyil, həm də Ermənistən üzrə məruzəçinin adından da verilənə Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı Avropa təsisatlarının vahid yanaşmasının təsdiqi kimi de qiymətləndirilə bilər. Digər tərəfdən, bəyanatda ölkəmizin işğala məruz qalan təref olduğu, eyni zaman-

da, birbaşa Ermənistən tərəfindən Azərbaycanın torpaqlarını işşal etmesi faktı aydın şəkildə təsdiq edilir. Bununla yanaşı, bəyanatda tərəflərin danışqlara dəvət olunması çağırışı onu göstərir ki, son illərdə təcavüzkar dövlətin bu prosesdən özünü kənara çekməsi ebəsdir, çünkü işşalçı təref məhz Ermənistandır. Eyni zamanda, adıçəkilen sənəddə münaqişənin məhz Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanılmış sərhədlerin çərçivesində həllinə çağırış da ifadə olunub. Bu baxımdan, sənəd mühüm əhəmiyyət kəsb edir və Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı məlumat verən dövlət başçısı diqqətə çatdırıcı ki, münaqişə ilə bağlı beynəlxalq birlərinin məlum mövqeyini bir daha təsdiqləyir. Digər tərəfdən, bu bəyanat 1992-ci ildən münaqişənin nizama salınması üçün yaradılmış və tərəfsiz vasitəcilik missiyasını öz üzərine götürür. ATƏT-in Minsk qrupu üçün də bir nümunə ola bilər. Çünkü 2005-ci ildə ATƏT-in Azərbaycanın işşal olunmuş ərazilərində faktaraşdırıcı missiyasının hesabında öz əksini tapmış faktlar, yəni, Ermənistən tərəfindən atılan qeyri-qanuni addımlar, xüsusilə maskunlaşdırma siyasetinin aparılması ilə demografik terkibin qəsnən dayışdırılmasının yolveriləməz olduğu, o cümlədən beynəlxalq hüququn prinsiplərinin kobud şəkildə pozulduğu təcavüzkar tərefin diqqətinə çatdırılmışdır.

Bu yüksək bərabərhüquqlu əməkdaşlığın davamı olaraq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev iyunun 18-de Şərqi Tərəfdaşlığı ölkələrinin videokonfrans formatında keçirilən Sammitində iştirak edib. Prezident İlham Əliyev çıxışında bildirib ki, Azərbaycan Şərqi Tərəfdaşlığının feal tərefdaşlığı ölkəsidir və Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq ölkəmizin xarici siyasetinin əsas prioritətlərindən dir. Dövlət başçısı Avropa İttifaqının bir çox üzv ölkəsi ilə six əməkdaşlığımızın mövcud olduğunu diqqətə çatdıraraq bildirib ki, Azərbaycan Avropa İttifaqının 9 üzvü ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 50 faizi üzv dövlətlərin payına düşür, eləcə də on beş ilə yaxındır ki, Azərbaycan Avropa bazarlarına xəm neft neql edən etibarlı təchizatçıdır. Bununla yanaşı, ölkəmiz Avropa İttifaqı bazarlarına bağlayacaq 3500 kilometrik təqribən əməkdaşlığı ilə əlaqələndirilən sənəd imzalayıb, İttifaq Azərbaycanın əsas ticaret tərefdaşlığıdır və ticarətimizin təqribən 5

Vüsal Qasımlı: "Manatın real effektiv məzənnəsi son 5 ildə ən yüksək həddə çatıb"

Koronavirus (COVID-19) pandemiyası şəraitində manatın real effektiv məzənnəsi yüksəlir, hətta son 5 ildə ən yüksək həddə çatıb". İqtisadi İslahatçıların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzindən SIA-ya verilən məlumatə görə, bunu qurumun icraçı direktoru Vüsal Qasımlı bildirib. Onun sözlərinə görə, son 5 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı ikinci dəfədir ki, xarici şokların təsiri altında tarazlıq səviyyəsini dəyişir: "Bu mənəndə manatın real effektiv məzənnəsinə müsbət və mənfi təsiri olan arqumentlər var. Real effektiv məzənnənin Azərbaycan Mərkəzi Bankının (AMB) uçot dərəcəsi ilə düz mütənasib əlaqəsi var.

Sonuncu dəfə AMB uçot dərəcəsini 7,25%-dən 7%-ə endirib. Bu qərar inflyasiyanın və infliyasiya gözləntilərinin azalması və valyuta bazarında stabililiyin davam etməsi, beynəlxalq konjunkturun qismən yaxşılaşması nəzəre alınmaqla, həmçinin investisiya fəaliyinin artırılması üçün qəbul edilib. 3,5 milyard manatlıq anti-böhran tədbirlərinin həyata keçirilməsinə başlanması pul bazasının da may ayında 8,5% genişlənməsinə zəmin yaradıb. Növbəti aylarda da pul bazasının fiskal siyasetin tələbinə uyğun olaraq bu ilin aprelində düşdüyü minimum səviyyədən artacağını proqnozlaşdırmaq mümkündür. Uçot dərəcəsinin aşağı salınması və pul bazasının genişlənməsi manatın real effektiv məzənnəsinə azaldıcı təsir göstərir".

V.Qasımlı hesab edir ki, manatın real effektiv məzənnəsi milli iqtisadiyyatımızda məhsuldarlıqdan asılıdır: "Həzirdə ölkədə əhalinin artımı və pandemiyanın təsiri altında ÜDM-in azalması məhsuldarlığı da azaldır. Bu ilin ilk 5 ayında əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 2,5% azalıb. Beynəlxalq Valyuta Fonduñun panel hesablamalarına görə, nisbi məhsuldarlığın 1% artımı milli valyutanın real məzənnəsini 0,2% bahaşdırır. Azərbaycanda məhsuldarlığın azalması bu anlamda real effektiv məzənnəye ucuzaşdırıcı təsir göstəribilərdi, sadəcə, ticarət partnyoru olduğumuz ölkələrlə müqayisədə məhsuldarlığın daha az düşməsi bu effekti "zərərsizləşdirir". "Balassa-Samuelson" effektinə görə inkişaf etmiş və etməkdə olan ölkələrin qiymət fərqiçi doğuran onların iqtisadiyyatlarındakı fərqli məhsuldarlıq səviyyəsidir. Azərbaycanda aliciliq qabiliyyəti paritetinə əsasən onsuž da qiymətlər inkişaf etmiş ölkələrlə müqayisədə aşağıdır. "Penn effekt" də bunu sübut edir. İndiki halda inflyasiyanın 2,9% olması da aliciliq paritetini əhəmiyyətli dərəcəde pozmağa imkan vermir. Üstəlik manatın digər partnyor ölkələrin ucuzaşan valyutalarından fərqli olaraq ABŞ dolları qarşısında sabitliyini de nəzərə alanda, manatın real effektiv məzənnəsinin yüksəlməsinin səbəbləri aydınlaşır. İqtisadiyyatın məhsuldarlığının artırılması təkəcə manatın sabitliyi deyil, bütövlükdə dayanıqlı iqtisadi artım üçün əsas hədəfdir."

V.Qasımlı həm də qlobal bazarlar da "qorxu indeksi"nin təsirlərinə də toxunub: "Qorxu indeksi" - VIX-in (volatilitlik indeksi) bu il tarixi rekordlara qədər yüksəlməsi de göstərir ki, dünyada investorlar riskli aktivlərdən qaçırlar və inkişaf etmiş ölkələrdən artıq 100 milyard dollardan çox vəsait çıxıb. Bu hal

bütün inkişaf etmiş ölkələrin tədiyyə balansı kəsirini bağlamaq üçün sərmaya cəlbini çətinləşdirir. Bu ilin ilk rübündə Azərbaycanın tədiyyə balansının da kəsirin yaranmasının səbəbi də dəha çox kapital və maliyyənin hərəkəti hesabında 1,4 milyard ABŞ dolları kəsir formallaşması ilə bağlı olmuşdur. Azərbaycana kimi "tehlükəsizlik" yastığı qalın olan ölkələr ehtiyat aktivlərin heşabına tədiyyə balansının kəsirini maliyyələşdirə bilirlər. Lakin belə üstünlüyü olmayan ölkələrdə real effektiv məzənnənin ucuzaşması tədiyyə balansının kəsirinin qarşısını almaq üçün məhdud mübarizə üsullarından biridir. VIX-in (volatilitlik indeksi) 10% ucuzaşması inkişaf edən ölkələrin milli valyutalarının real effektiv məzənnəsini orta hesabla 2,5% aşağı salır. Azərbaycanın strateji valyuta ehtiyatlarının səməralı istifadəsi də tələb edir ki, cari emalıyyatlar balansında olan gərginlik xaricdən ölkəyə sərmaya cəlbini ilə tarazlaşdırılsın. Bunun üçün anti-böhran tədbirlərinə uyğun olaraq özəlləşdirmə, kapital amnistiyası, infrastrukturun yaxşılaşdırılması, insan kapitalının və institutların inkişafı, İslahatların davam etdirilməsi və dövlətin təşviq alətləri həllədici ola bilər".

"Beynəlxalq təcrübə göstərir ki, ölkə rezidentlərinin yerli aktivlərə sərmaya yatırması da milli valyutanın real effektiv məzənnəsinə müsbət təsir göstərir" deyən Vüsal Qasımlı həmçinin bildirib ki, məsələn, yaponların yerli aktivlərə sərmaya yatırması iqtisadiyyatın maliyyələşdirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır: "Baki Fond Birjasında və birjadan kənar bazaarda dövr olunan minlərlə şirkətlərin sehm və istiqrazlarına, Azərbaycan hökumətinin və Mərkəzi bankın notları və istiqrazlarına, həmçinin daşınmaz əmlak və digər aktivlər, hətta yerli startaplara rezidentlərimizin sərmaya yatırması səməralı olardı. Dövlətin borc strategiyasına əsasən xarici borcun bir hissəsinin daxili borcla əvəzlənməsi, hətta Asiya inkişaf Bankı (ADB) kimi investorların manatla borc vermesi milli valyutamızın real effektiv məzənnəsinə müsbət təsir edir. Yerli aktivlərə sərmaya yatırılması ölkədə bazar infrastrukturun inkişafı, xüsusən də vasitəcilik institutlarından çox asılıdır. Məsələn, Azərbaycanda bir tərəfdən "EnterpriseAzerbaijan.com" portalına toplanan kifayət qədər startap, digər tərəfdən isə yiğimini səməralı yerləşdirmək istəyen çoxlu insanlarımız var. Amma inkişaf üçün vəsaitə ehtiyacı olan və bu vəsaitə malik olan tərəfləri bir yerə getirən vasitəciler yetərinə deyil. Bu baxımdan ölkədə investisiya fondları, investisiya şirkətləri, brokerlər, kraudfinansing və kraudinvestinq platformlarının inkişaf etdirilməsinə ehtiyac var".

Onun fikrincə, beynəlxalq təcrübədə ÜDM-in gözlənilən artım proqnozlarının milli valyutanın real effektiv məzənnəsinə müsbət təsiri sübut olunub: "Bu il əksər ölkələrdə olduğu kimi, Azərbaycanda da iqtisadi gerilemə

olacağı halda, növbəti ildə iqtisadi artımın bərpa olunması proqnozlaşdırılır. Həzirdə hökumətdə növbəti il və daha sonrakı üç il üçün ÜDM proqnozları üzərində hesabalamalar gedir. BVF-nin panel hesablamalarına görə, ÜDM-in 1%-lik artımı milli valyutanın real effektiv məzənnəsini 2,5% yüksəldir".

V.Qasımlı eləvə edib ki, real effektiv məzənnəyə təsir göstərən amillərdən biri də xarici ticarət şərtidir: "Azərbaycanda bu il ixrac qiymətləri (əsasən də neft qiymətləri - red.), idxlə qiyəmtərənə nisbətən daha çox ucuzaşır. Beləliklə, xarici ticarət şərti pisleşib ki, bunun da real effektiv məzənnəyə təsiri mənfidir. Manatın məzənnəsi xarici şokların təsiri qarşısında amortizator rolu oynayır. İndiki halda məzənnə siyaseti vasitəsilə hökumət və Mərkəzi Bank global zərəbenin yerli istehlakçılara təsirini yumşaldır. Tam üzən məzənnə siyaseti tətbiq olunan ölkələrdə xarici ticarət şərti pisləşəndə, dərhal daxili tələb və buna uyğun olaraq da idxlə azalır. Azərbaycana kimi tənzimlənən məzənnə rejimi olan ölkələrdə də bu qədər çevik olmasına da, xarici ticarət şərtinin pisləşmə dərəcəsinə uyğun olaraq daxili tələbin və idxlənin azalması baş verir. Buna "xərc effekti" deyilir. Bu ilin ilk 4 ayında həm də xarici ticarət şərtinin pisləşməsinə görə Azərbaycana idxlə müqayisəli qiymətlərə 40,5% azalıb. Xarici ticarət şərtinin pisləşməsi "xərclərin yerdəyişmə effekti"ni də yarada bilər. Belə ki, xarici ticarət şərti pisləşdiyindən, yerli istehlak və investisiyaları məhz yerli məhsulların istehsalına yönəltmək mümkündür. Beləliklə, təklif tərəfində də resursları yerli qeyri-ticari məhsullardan ticari sektora yönəltmək olar. Məsələn, Azərbaycanda tibb sənayesinin inkişafı üçün pandemiya dövründə addımlar atılır. Bunun üçün də real effektiv məzənnənin yumşalması uyğun görünür".

Onun sözlərinə görə, özəl sektora verilən kreditlərin ÜDM-də xüsusi çəkisinin böyüməsi də milli valyutanın real effektiv məzənnəsini artırır: "Azərbaycanda pandemiya şəraitində kreditlərin restrukturizasiyası üzrə müräciətlərin icrası, faizlərin subsidiyalasdırılması və zəmanət dəstəyinin genişləndirilməsi kredit portfelinin böyüməsinə imkan verir. Azərbaycanda kredit qoyuluşu ÜDM-in cəmi 20%-ni təşkil edir və orta dünya göstəricisine - 130%-ə çatması üçün böyük potensialı var. Dünya üzrə hesablamalar göstərir ki, özəl kredit portfelinin ÜDM-də nisbetin 10% artması milli valyutanın real effektiv məzənnəsini 1,3% bahalaşdırır". V.Qasımlı sonda bildirib ki, manatın real effektiv məzənnəsinin yüksəlişi iqtisadiyyatın rəqabet qabiliyyətinə mənfi, əhalinin aliciliq qabiliyyətinə isə müsbət təsir göstərir: "İndiki halda seçim Azərbaycan vətəndaşının marağıdır".

Bəhruz Quliyev: "Vəzifəsindən, yaşından asılı olmayıaraq hər kəs tələb olunan qaydalara riayət etməlidir"

"Ümumiyyətə bütün dünyani cənginə almış koronovirus (COVID-19) pandemiyası

ciddi fəsadlar yaratmaqdə davam edir. Bu gün sanki dünyada elan olunmuş və hazırlıqsız bir müharibə gedir. Kimin bu mübarizəni necə aparması isə nəticələrden məlum olur. Azərbaycan dövləti pandemiya təhlükəsi ilə bağlı vaxtında çox ciddi addımlar atdı. Azərbaycan koronavirus pandemiyası ilə mübarizədə nümunəvi ölkədir. Azərbaycan dövlətinin vətəndaşının sağlamlığının qorunması istiqamətində həm qabaqlayıcı sosial izolyasiya tədbirləri, həm də pandemiyanın zərərlərindən az itki ilə çıxmazı istiqamətində həyata keçirdiyi çoxşaxəli Tədbirlər Planı dünya üçün nümunəvi model və təcrübəyə çevrilib".

Bunu Trend-e açıqlamasında "SƏS" qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev deyib. Baş redaktor bildirib ki, nə qədər ki virus var, insanlar qaydalara əməl etməlidirlər: "Vəzifəsindən, yaşından, cinsindən asılı olmayıaraq, hər kəs tələb olunan qaydalara riayət etməlidir. Vətəndaşlar nə etməlidir, ayındır. Şəxsi gigiyenalarına fikir verməlidirlər, tibbi maskadan istifadə etməlidirlər, məsafə saxlamalıdırlar, sosial hərəkətliliyi minumuma endirməlidirlər. Bunların hər biri vətəndaşların sağlamlığına xidmət edən amillər və verilən qərar, tapşırıqlardır. Hər bir vətəndaşımız bunu anlayışla qəbul edib əməl etməlidir".

İyunun 21-dən iyulun 5-dək tətbiq olunacaq karantin rejiminə gəlincə isə B.Quliyev deyib ki, dövlət burada öz vətəndaşının qorumağa çalışır: "Azərbaycan dövlətinin ən dəyərli sərvəti onun vətəndaşdır. Təbii ki, dövlətin də apardığı siyasetin mərkəzində vətəndaş amili dayanır. Vətəndaşın sosial həyatı, ailəsi, sağlamlığı dövlətin ən prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edir. Bu mənada Azərbaycan dövləti öz vətəndaşını qorumaq üçün ilkin mərhələdə ciddi karantin rejiminin tətbiq olunmasını həyata keçirdi və nəticələr də öz müsbət təsirini verdi. Amma bu gün biz pandemiyanın yayılmasının ikinci dalğası ilə üz-üzə qalmışq. Artıq bir sira dövlətlərdə koronavirusa bağlı yenidən sərtləşdirmə tədbirləri həyata keçirilir. Çünkü bu virus bir anın içində yox olan deyil. Ona görə də pandemiya ilə mübarizə hələ bir müddət daimləşməlidir. Koronavirusun zərərlərinin aradan qaldırılması üçün hökumət bütün tədbirləri ən yüksək səviyyədə görüb. Artıq virusa yoluxmamaq vətəndaşlardan, ictimaiyyətdən asılıdır. Hesab edirəm ki, ictimai qıraq da çox fəqıldır. Müsbət fikirlər var, xəstəlikdən özünü qoruyan və ətrafdakılara tövsiyə verənlər var. Amma çox təessüf ki, virusa inanmayanlar da var. Bəziləri koronavirusa bu xəstəliyin olmadığı fikri ilə yanaşırlar, adı qriple müqayisə edirlər. Düşünürəm ki, bütün dünya dövlətləri öz resursslарını, gücünü, vaxtını buna sərf etdiyi halda virusa inanmamaq ən azı gülünçdür. Hesab edirəm ki, karantin rejiminin yenidən sərtləşdirilməsi zərurtdən irəli gələn addımdır".

Azərbaycanda daha 508 nəfər koronavirusa yoluxub

Azerbaycan Respublikasında koronavirüs infeksiyasına daha 508 yoluxma faktı qeydə alınıb, 335 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb.

Nazirlər Kabinetin yanında Operativ Qərargahdan AZERTAC-a verilən məlumatə görə, COVID-19 üçün götürülen analiz nümunələri müsbət çıxmış 6 nəfər vəfat edib. Hazırkı dövredək ölkəmizdə 13 min 715 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 7503 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 167 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 6045 nəfərdir. Ötən müddət ərzində 432 min 858 test aparılıb. Bugünkü test sayı isə 6464-dür.

Fransadan COVID-19 açıqlaması: ikinci dalğa birincidən daha ağır ola bilər

Fransada COVID-19 pandemiyası ilə əlaqədar yaradılmış Elmi Şura dövləti ayıq olmağa çağırıb. AZERTAC xəber verir ki, 13 ekspertdən ibarət Elmi Şura koronavirusun yayılmasının intensivləşəcəyi ehtimalını ireli sürüb, infeksiyanın ölkənin regionlarında getdikcə geniş yayıldığını bildirib.

"Pandemiya təcrübəsi göstərir ki, virus mövsümi ritm almamışdan evvel 2 və ya 3 dalğada yayılabilir. Buna görə də xəstəxanalarda çarpayılarıın sayı çoxaldırmalı və dövlət ikinci dalğaya hazır olmalıdır", - deyə virusoloq-həkimlər heyəcan təbili çalışırlar.

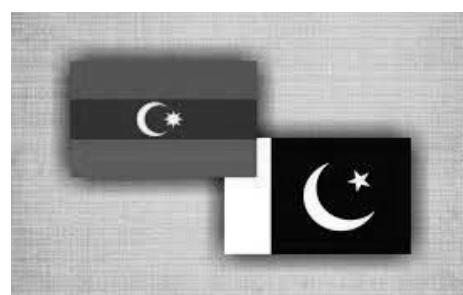
"Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasetinin əsas prioritətlərindəndir"

Sərqi Tərəfdasılığı ölkələrinin videokonfrans formatında keçirilən Sammitində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı və səsləndirdiyi mühüm çağrıqlar, yaddaqalan təsbilər geniş ictimai-siyasi əks-səda doğurub. İlk növbədə, qeyd etmək lazımdır ki, Avropa İttifaqı Şurasının prezyenti Şarl Mişel, Avropa Komissiyasının prezyenti Ursula von der Leyen, quruma üzv dövlətərin və Şərqi Tərəfdasılığı ölkələrinin dövlət və hökumət başçılarının iştirakı ile keçirilən Sammit istər tərkibinə, isterse də müzakirə olunan mövzular baxımından böyük əhəmiyyət malikdir. Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənire Paşayeva bildirib.

Komitə sədri diqqət çatdırıb ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı bir neçə məqamlı diqqəti çekir. Birinci ona görə ki, Sammit global pandemiya dönməndə keçirilir və respublikamız bu beşəri problemlə bağlı qabaqcıl mövqeyə malikdir. Azərbaycan Prezidentinin sədri olduğu iki beynəlxalq qurum məhz onun təşəbbüsü ilə pandemiya ilə bağlı videomüzakirələr aparıb. Onlayn tədbirlərdə mühüm çıxışlar olub, mövqelər ifadə edilib. Qoşulmama Hərəkatının bu il mayın 4-də COVID-19-a həsr edilmiş onlayn Zirvə görüşündə Avropa İttifaqı ve Afrika İttifaqının iştirakı xüsusi qeyd edilməlidir. Dövlətimiz Ümumdünyaya Səhiyyə Teşkilatına (ÜST) maliyyə yardımını göstərib və beynəlxalq qurum koronavirusla mübarizədə Azərbaycanı nümunəvi ölkə adlandırb. Təsadüfi deyil ki, bu məqamları öz çıxışında vurğulayan Prezyident İlham Əliyev Avropa İttifaqının ali nümayəndəsi Jozep Borrellə videomüvəracietinə görə bir daha təşəkkürünü bildirərək, bunun Al ilə Qoşulmama Hərəkatı arasında fəal əməkdaşlığın başlangıcı olacağına əminliyini ifadə etdi. Əlbətə, burada səhəbet yalnız pandemiyanın getmir, Şərqi Tərəfdasığının özünəməxsus ənənəvi müzakirə mövzuları, xüsusilə adından da göründüyü kimi, tərəfdəşlik və tərəfdəşlik üçün tələb olunan sülh və təhlükəsizlik, birgəyəşayış kimi mandat-missiyası vardır. Məhz bu mövzular Azərbaycanın sülhpərvər, multikultural mövqeyinə tam uyğundur. Prezyident İlham Əliyevin də vurğulduğu kimi, Azərbaycan Şərqi Tərəfdasığının fəal ölkəsidir. Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq Azərbaycanın xarici siyasetinin əsas prioritətlərindəndir. Ölkəmizin Avropa İttifaqını bir çox üzvü ilə ikitirəfl planda da six əməkdaşlığı mövcuddur.

Q. Paşayeva videokonfrans zamanı Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Prezyident İlham Əliyevin çıxışına replika atması cəhdinə də toxunub. Qeyd edək ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uzun illərdir pozulub və zamanında öz havadarlarının herbi-siyasi dəstəyi ilə işğal siyasetini həyata keçirmiş, bu bəndənaməsi davam etdirən Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Prezyident İlham Əliyevin çıxışına replika ilə münasibet bildirmək cəhdid, ona verilen tutarlı cavab diqqət yetirməli olduğumuz əsas məqamlardandır. Azərbaycan Prezyidenti "demokrat libaslı", işgalçi zehniyyətli Paşinyanla əvvəller də bir neçə dəfə debatda, müzakirələrdə üz-üzə gəlib və istrisnasız olaraq, həmişə onu tutarlı cavabları ilə susdurub. Aşqabadda, Münxəndə və digər şəhərlərdə keçirilən toplantınlarda biz bunun şahidi olmuşuq. Budəfəki toplantı da istisna olmadı və yenə də Paşinyan özünü gülünc vəziyyətə saldı, tutarlı cavabdan sonra susmağa məcbur oldu.

"Paşinyanın ənənəvi erməni xisliyi ilə yalan deyib, iştrikçiləri o yalana inandırmaq və bu yalan üzərindəki "hücum"la, özünün, təmsil etdiyi ölkənin işgalçılıq siyasetini ikinci plana keçirmək istəyində idi. Öz diktator, hərbi cani sələflərinən guya "demokrat"lığı ilə fərqlənən Paşinyan öz replikası, çıxışı və Azərbaycan Prezyidentindən aldığı sərrast cavablarla miskin duruma düşməkdən qurtula bilmədi. Hami bilir ki, bu, birinci, ikinci hal olmadığı üçün artıq nə təsadüf, nə de tendensiya deyil, bu, artıq qanunauyğunluqdur. Bu qanunauyğunluğun dikte etdiyi ən əsas məqam ondan ibarətdir ki, dünya birliliyi işgalçılığı "dur" deməlidir, bölgədə sülhə, təhlükəsizliyə ən əsas manə olan işgalçılıq sona yetməlidir, işgalçi her hansı forma və dərəcədə beynəlxalq qınağa və məsuliyyətə cəlb edilməlidir. Bu mənada, bu yaxınlarda Avropa Parlamenti adından verilmiş, Ermənistanın işgal altında saxladığı Azərbaycan torpaqlarında qeyri-qanuni yol çəkməsini, qanunsuz məskunlaşmanın pisləyən, respublikamızın ərazi bütövlüğünü müdafiə edən bəyanatı xüsusi əhəmiyyət malikdir", - deyə Qənire Paşayeva bildirib.

Pakistanın Azərbaycana yeni səfiri təyin edilib

Bəyalı Hayi Pakistanın Azərbaycandakı səfiri təyin olunub. Bu barədə SIA-ya Pakistanın Bakıdakı səfirliyindən bildirilər. Yeni səfir təyinati ilə əlaqədar paytaxt

İslamabadda ölkənin xarici işlər naziri Şah Mahmud Kureşti ilə görüşüb. Qeyd edək ki, Pakistan Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan ölkələrdən olub. İki ölkə arasında diplomatik münasibətlər 1992-ci il iyunun 9-da qurulub. 1993-cü il martın 12-də Pakistanın Bakıda, 1997-ci il avqustun 24-də Azərbaycanın İslamabadda səfirlilikləri açılıb.

Ermənistanda sutka ərzində 21 nəfər koronadan öldü

Ermənistanda 23 iyun tarixində koronavirusa yoluxanların sayı daha 418 nəfər artaraq 21 006-ya çatıb. SIA erməni KIV-lərinə istinadən xəbər verir ki, sutka ərzində dən 21 nəfər həyatını itirib və ölünlərinin sayı ümumilikdə 498-ə çatıb.

Əlilliyi olan şəxslərin əlillik müddəti uzadılıb

Yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə mübarizə şəraitində əlilliyi olan şəxslərin əlillik müddəti uzadılıb. SIA-nın məlumatına görə, bu barədə Nazirlər Kabinetinin "Yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə mübarizə şəraitində əlilliyi olan şəxslərin əlillik müddətinin uzadılması barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 7 aprel tarixli 128 nömrəli Qərarına dəyişiklik edilib.

Qərara əsasən, "Yeni növ koronavirus (COVID-19) pandemiyası ilə mübarizə şəraitində əlilliyi olan şəxslərin əlillik müddətinin uzadılması barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 7 aprel tarixli 128 nömrəli Qərarının (Azərbaycan Respublikası Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 4, maddə 475) 1-ci hissəsində "xüsusi karantin rejiminin bitdiyi tarixdən sonraki ayın 1-dək" sözü "xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar olaraq, 2020-ci il 1 iyul tarixinədək, xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirilməsi tətbiq olunan rayonlarda (şəhərlərdə) isə sərtleşmə müddətinin başa çatdığı tarixdək" sözü ilə əvəz edilib.

"Kredit güzəştələri sahibkarların dövlət tərəfindən daha yaxından dəstəklənməsi məqsədi daşıyır"

Azərbaycan hökuməti tərəfindən hazırlanmış paket sahibkarlara həm də kreditlər sahəsində dəstəyin nümayiş etdirilməsini nəzərdə tutur. Bu sözü SIA-ya verdiyi açıqlamada iqtisadi ekspert, Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib. Millət vəkilinin sözlərinə görə, sahibkarlara dəstək bu istiqamətdə iki formada həyata keçiriləcək.

"Təsdiq olunmuş paketə əsasən martın 10-na qədər pandemiyanın təsir etdiyi sektorlarda çalışan sahibkarların alındıqları kreditlərə 10 faiz subsidiya tətbiq olunacaq və bu da da o deməkdir ki, real sektorda orta kredit faizinin 12 faiz olmasını, bəzi hallarda 14 faizə qədər yüksəldiyini nəzərə aldıqda, nəticədə həmin alınan kreditin əger 14 faizlə alınsa, onun 10 faizini dövlət subsidiya edəcək, cəmi 4 faizini sahibkar qaytaracaq. Xaxud, 12 faizlə kredit alınsa, onun 10 faizini dövlət subsidiya edir, cəmi 2 faizi sahibkar tərəfindən ödənilir. Nəticədə bu, sahibkarın kredit xərclərinin azalmasına gətirib çıxaracaq.

Söhbət 1 milyard manatlıq kreditlərə 10 faizlik subsidiyanın verilməsindən gedir. Bu istiqamətdə 100 milyon manatlıq vesait ayrılaç və netice etibarı ilə bu imkan verəcək ki, sahibkar kredit əhdəliklərini pandemiya dövründə yerinə yetirməkdə sözsüz ki, çətinliklərlə rastlaşmasınlar. Nəzərə alsaq ki, sahibkarlara bu istiqamətdə həm də vergi güzəştələrə də tətbiq olunur artıq və bu da birbaşa sahibkarların xərclərini azaltmaq məqsədi daşıyır. Digər tərəfdən sahibkarlara yarım milyard manatlıq güzəştli kredit təklif olunur. Bu kreditlərin 60 faizlə dövlət zəmanət verəcək və netice etibarı ilə bu imkan verəcək ki, xüsusən də pandemiyanın təsir etdiyi sektorlarda çalışan sahibkarlar həmin güzəştli kreditlərdən birbaşa faydalana biləsinlər. Bu da netice etibarı ilə onların öz fəaliyyətlərini genişləndirməsi deməkdir. Bu baxımdan iki formada tətbiq edilən kredit güzəştələri sahibkarların dövlət tərəfindən daha yaxından dəstəklənməsi məqsədi daşıyır, onların kredit resurslarına çıxış imkanlarına, kredit xərclərinin azalmasına xidmet edir. Bütün bunlar netice etibarı ilə, ondan xəbər verir ki, pandemiya dövründə sahibkarlara birbaşa dövlət maliyyəsi ilə yanaşı, eyni zamanda təşviqedici, o cümlədən onların xərclərinin azaldılması və kredit resurslarına çıxış imkanlarının artırılması özündə eks etdirən paket də icra olunur. Bu da təbii ki, sahibkarların dövlət tərəfindən daha yaxından dəsteklənməsinə imkan verir", deyə Vüqar Bayramov bildirib.

190 manat birdəfəlik ödəmə bu dəfə necə veriləcək?

Xüsusi karantin rejiminin sərtləşdirildiyi şəhər və rayonlar üzrə 190 manat ödəmə almış şəxslərə eyni məbləğdə birdəfəlik ödəmə veriləcək. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətə əlaqələr və kommunikasiya şöbəsinin müdürü Fazıl Talibov SIA-ya bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırıqlarına uyğun olaraq Nazirlər Kabinetinin təsdiqlədiyi Tədbirlər Planı əsasında ölkəmizdə pandemiya ilə əlaqədar 4,8 milyon vətəndaşı əhatə edən məşğulluğa və sosial rifahda dəstək tədbirləri həyata keçiriləcək.

Bu çərçivədə işsizlərdən və xüsusi karantin rejimine görə işini itirən qeyri-formal çalışan şəxslərdən ibarət aztəminatlılar aprel-may aylarında aylıq 190 manat məbləğində birdəfəlik ödəmənin verilməsi programı icra olunub, həmcinin işsizlikdən işsizlərə ödənişinin müddəti bitmiş işsiz şəxslərə, ünvanlı dövlət sosial yardımının verilmə müddəti bitənlərə, peşə hazırlığı prosesində fasile yaranmış kursların müdavimlərinə, əlillik müddəti başa çatan əlilliyi olan şəxslərə, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara müvafiq ödənişlərin verilməsi müddətinin uzadılması təmin edilib.

Azərbaycan dövlətinin pandemiya dövründə öz vətəndaşlarına ardıcıl sosial dəstəyinin davamı olaraq Nazirlər Kabinetin 23 iyun 2020-ci il tarixli daha bir Qərar qəbul edib.

Qərara əsasən Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Lənkəran şəhərləri və Abşeron, Yevlax, Cəlilabad, Masallı rayonları üzrə 190 manat məbləğində birdəfəlik ödəməni almış şəxslərə eyni məbləğdə dəstəmənin verilməsi birdəfəlik şəkildə həyata keçiriləcək. Ödəmə həmin şəxslərin banklar tərəfindən təqdim edilmiş bank kartlarına köçürülecektir. Həmcinin Nazirlər Kabinetinin digər Qərarında ünvanlı dövlət sosial yardımının müddəti bitmiş aztəminatlı ailələrə, əlillik müddəti başa çatan əlilliyi olan şəxslərə, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara müvafiq ödənişlərin de davam etdirilməsi nəzərdə tutulur. Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və Maliyyə Nazirliyi bu Qərardan irəli gelən məsələləri həll edəcək.

“Ermənilər bilməlidir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad edəcək, tarix və ədalət bərpa olunacaq”

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İslər İdarəsinin Prezident Kitabxanasının şöbə müdürü, tarix elmləri üzrə fəlsəfə doktoru Nazim Mustafanın yap.org.az-a müsahibəsi

- *Nazim müəllim, erməni məsələsi, onların Qafqaza köçürülməsi və öz dövlətlərinin qurmaq üçün törətdikləri qırğınlara kökləri haqqında nə deyə bilərsiniz?*

- Ümumiyyətlə, ermənilərin qədim tarixi çox dəlaşıqdır. Ermənilər adətən M.Xorenskinin yazdığı “Tarix”ə istinad edirlər. Əslində, bu “tarix” bir naşıl, həkayədir. Onlar əncildən, Tövratdan, yunan mənbələrindən götürüb özlərinə tarix düzəldiblər. Gerçəkdə isə bu tarixin ermənilərə daxli yoxdur. Avropa tarixçiləri də ermənilərin uydurma tarix yazdıqlarını bildirirlər. Hətta ermənilərin bəzi tarixçiləri də bunu etiraf edib və sübut edirlər ki, Xorenskinin yazdığı “tarix” saxtadır.

Həmin “tarix”in indiki Ermenistana da daxli yoxdur. Qafqazda heç vaxt erməni yaşamayıb. Onlar tarixən Balkanlardan Kiçik Asiyaya geliblər. Sonra da dünyanın müxtəlif yerlərinə səpələniliblər. Onu da qeyd edim ki, ermənilər heç bir yerde toplum kimi yaşamayıblar. Ele bir şəhər yoxdur ki, deyilsin ki, bu tarixin erməni şəheridir. Sadəcə, ermənilər tarixən müxtəlif sənət, peşə sahibləri kimi ayrı-ayrı ərazilərdə işləyib pul qazanıblar və orada qalıblar.

Ermənilərin dövlət məsəlesi isə 1877-1878-ci illərin rus-türk müharibəsi zamanı ortaya çıxdı. Məqsəd Osmanlı dövlətini parçalamaq idi. Çar Rusiyasının iddiası ilə Şərqi Anadoluda erməni dövləti yaratmaq isteyirdilər. Həmin vaxt Berlin müqaviləsi ilə ermənilərə müxtariyyət verilməsi səhəbəti ortaya çıxdı. Ele o dövrən ermənilərin siyasi cəhətdən təşkilatlanması başlandı, onlar müxtəlif partiyalar yaratdırılar. Ermənilər qiyamlı, terrorla Osmanlıların 6 vilayətinin erazisində dövlət yaratmaq isteyirdilər. Osmanlı dövləti tərefindən 1890-ci ildə erməni üşyanları yatırıldı. Bundan sonra 1890-ci ilden 1905-ci ilə qədər 300 min qədər erməni Qafqaza köçürüldü. Həmin illərdə indiki Ermenistan erazisində 200-dən çox azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin ehalisi kütləvi qırğına məruz qaldı və ərazilər boşaldı. Bundan sonra bu torpaqlarda ilk dəfə erməni anklavları yaranmağa başladı. 1918-ci ilə qədər isə bu torpaqlara 600 min erməni köcdü. Bunu da, həmin ərazidə demografik veziyət, ehalinin tərkibi dəyişdi.

- *Böyük dövlətlər nə üçün erməni dövlətinin qurulmasına maraqlı idilər?*

- 1918-ci ildə Osmanlı herbi dəstələri İrəvanın 7 kilometrindən qədər gəldilər. Gümüş türklerin nəzarətində idilər. Türklerin İrəvana daxil olmamasının səbəbi isə Osmanlıya güclü beynəlxalq təz-

yıqların olması idi. Beynəlxalq güçlər isteyirdilər ki, harda olursa olsun erməni dövləti yaradılsın.

Həmin dövrə almanlar həm türkler, həm də gürcülərlə müttəfiq idi. Almanlar isteyirdi ki, gürcülər tez bir zamanda müstəqilliklərini elan etsinlər və onu himayə altına alsınlar. Beləliklə, mayın 26-da Gürcüstan dövlət müstəqiliyini elan etdi. Mayın 27-de isə Azərbaycan Milli Şurasının üzvləri və ermənilər bu məsələləri müzakirə etmək üçün görüşdülər. Görüşdə erməni dövlətinin hansı ərazidə yaradılması da müzakirə olundu. O zaman Azərbaycan Milli Şurasına təzyiq var idi ki, dövlət qurmaları üçün ermənilərə torpaq verilməsinə razı olsun. Osmanlı dövləti də erməni məsələsinin birdəfəlik həll edilməsinin tərəfdarı idi.

Həm Üçlü İttifaqı, həm də Antanta dövlətləri bunu isteyirdi. Onlar müsəlman şərqində belə bir xristian dövlətinin yaradılmasına çalışırdılar. Çünkü ermənilər tarix boyu, önce Avropada, sonra Rusiya XVIII əsrənən gücləndikdən sonra rüslərə casusluq edirdilər. Ermənilər şərqlə qərəb arasında missionerlik fealiyyəti göstəridilər. Ermənilər Qafqaza köçürülməzdən əvvəl Cənubi Qafqaza xristian missionerləri kimi gəlmişdilər. Onların missiyası bu ərazilərdə xristianlığı yaymaq idi. Bu səbəbdən də böyük dövlətlər bu torpaqlarda erməni-xristian dövləti yaratmaq isteyirdilər. Onlar bu məsələdə gürcülərdən çox ermənilərə güzəşt edilməyə bilərdi.

- *Azərbaycanlıların tarixi şəhəri olan İrəvanın ermənilərə verilməsi necə baş verdi? Ümumiyyətlə, İrəvan ermənilərə güzəşt edilməyə bilərdimi?*

Burada müəyyən məqamlar var ki, bəzi tarixçilərimiz nəzəre almırlar. Rusiyada 1918-ci ilin fevralında burjua inqilabından sonra ermənilər müvəqqəti yaranmış hökumətə müraciət etdi ki, Qafqazda erməni korpusu yaradılsın. Bu korpusun da Osmanlıya qarşı istifadə edilməsi məqsədi daşıyırdı. Erməni zabitləri, könüllüləri müraciət edərək bu korpusa yazılırlar. Tiflisdə bu korpus formalasdıqdan sonra

İrəvana gəldi. Bu hadisə 1918-ci ilin əvvəlində baş verdi.

O zaman İrəvan şəhərində Milli Şura güclü idi. Xəlil bəy Qasimbəyovun başçılığı ilə İrəvan Milli Şurası məsələ qaldırdı ki, bir halda ki, erməni korpusu yaradılsısa, azərbaycanlıların da korpusu yaradılsın. Həmin ildə İrəvanda erməni əhalisi azərbaycanlılardan cüzi olaraq üstünlük təşkil edirdi. Amma Aram paşa gəlib İrəvanda oturdu və Azərbaycan korpusunun yaradılmasına imkan verilmədi. Yeni artıq İrəvanda azərbaycanlılar silahsız, ermənilər isə silahlı idi və onlar xaricdən də dəstək alırdılar.

İrəvan quberniyasının mərkəzi İrəvan şəhəri idi. Erməni dövləti yaradılması məsələsində Azərbaycan nümayəndə heyəti təklif etdi ki, ermənilərə paytaxt kimi Eçmiezdin verilsin. Amma ermənilər bununla razılaşmadı, İrəvanı paytaxt kimi isteyirdilər. Belə olan halda, Azərbaycan nümayəndə heyəti bu məsələyə bir şərtlə razılıq verdi ki, bundan sonra ermənilər azərbaycanlılara qarşı torpaq iddiasından birdəfəlik əl çəkməlidir. Ermənilər də bu şərtlə razılaşdırılar. 4 iyun 1918-ci ildə Batumda azərbaycanlılar, gürcüler və ermənilər müqavilə imzaladılar. Bu müqavilə ilə Ermenistanın ərazisi təxminən 9,5 min kvadrat kilometr idi. Bu ərazi Göyçə gölünün etrafını əhatə edirdi. Yəni, çox kiçik ərazi idi. Amma torpaq iddiası irəli sürməyəcəkləri ilə bağlı ermənilərin verdikləri söz sənədləşdirilmədi. Azərbaycan nümayəndə heyətinin başlıca günahı da bu idi ki, bu məsələni sənədləşdirməyiblər. Onlar bu sənədi imzalatdırımlı idilər.

Ümumiyyətlə, İrəvanın ermənilərə verilməsinə Azərbaycan tərəfi məcbur oldu. Çünkü həmin dövrə Xalq Cümhuriyyətinin tələyi sual altında idi. Çünkü bu cümhuriyyət sadəcə kağız üzərində də qala bilərdi. Biliyiniz ki, o dövrə Bakı şəhəri bolşevik-dəşənək işğalı altında idi. Şəhərin başçılıq etdiyi Bakı kommunasının hərbi dəstəsi Kürdəmirə qədər gəlib çatmışdı. Andranik isə qərb istiqamətindən hücum edirdi. Şəhərin Andranikin qoşunlarının Gəncədə birləşməsi nəzərdə tutulurdu. Əgər onlar Gəncədə birləşsəydiylər ya müstəqil Azərbaycan dövləti olmayıacaqdı, ya da aran bölgəsində kiçik bir ərazi azərbaycanlılara veriləcəkdir. Azərbaycanın şimal ərazisini Rusiya, şimal-qərbi Gürcüstan, qərbi isə ermənilər əle keçirmək isteyirdi.

Əger Nuru Paşanın başçılığı ilə Qafqaz İsləm Ordusu Bakı da daxil olmaqla, digər torpaqlarımızi bolşevik-dəşənək işğalından azad etməsəydi, indiki ərazilərimiz də olmaya bilərdi. Doğrudur, İrəvanın ermənilərə verilməsində Osmanlı dövlətinin ədliyyə naziri

Azərbaycan Milli Şurasına təzyiq göstərmişdi. Amma əvvəzdən Bakının və digər torpaqlarımızın işğaldan azad olunmasında türklerin xidməti əvəzsizdir. Yenə də, deyirəm ki, eger Osmanlı ordusu bu əraziləri işğaldan azad etməsəydi, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaradılması sadəcə kağız üzərində qalacaqdı.

Ne vaxta qədər türk ordusu bu ərazilə ididə, daşnakların səsi çıxmırı. Amma 1918-ci ilin oktyabr ayında imzalanan Mudros müqaviləsinə görə, türk ordusu bu torpaqlardan geri çəkiləndən sonra ermənilər yenidən azərbaycanlılara qarşı qırğınlara başlıdılardı və 600-ə qədər yaşayış məntəqəsi məhv edildi. 1920-ci ildə Ermenistanda sovet hakimiyəti qurulanda bu torpaqlarda cəmi 10 min azərbaycanlı qalmışdır. Onun bir neçə mini İrəvanda, qalanları isə etraf ərazilərdə ididə. Zəngibasar və Vədibasar isə ermənilər hələ işğal edə bilməmişdi. Sovet hakimiyəti qurulandan sonra isə həmin ərazilər də Ermenistana tərkibinə verildi.

Qeyd edim ki, bütün bunlar çox mürkəbb proseslərdir. Tarixin bir acı reallığı oldu ki, Azərbaycan xalqına ermənilər kimi namərd qonşu qismət oldu. Bugünkü gündə də biz tarixin acı reallığının ağrı-acısını yaşayırıq.

- *Bəs tarixi Azərbaycan torpaqlarında toponimlərin ermənilər tərəfindən dəyişdirilməsi haqqında nə deyə bilərsiniz?*

- İlk dəfə toponimlərin adlarının dəyişdirilməsi 1919-cu ildə daşnak hökuməti tərəfindən başladı. O zaman daşnak hökumətinin daxili işlər naziri göstəriş vermişdi ki, azərbaycanlıların qovulduğu və ermənilərin köçürüldüyü yerlərə erməni adları verilsin. 1919-1920-ci illərdə 17 yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirildi. Sonra 1935-ci ilə qədər Ermenistan hökuməti tərəfindən, 1935-ci ildən sonra isə Ermenistan Ali Sovetinin fərمانları ilə yer adları dəyişdirilərək erməniləşdirilib.

Təkcə sovet hakimiyəti ilərində 1988-ci ilə qədər tarixi Azərbaycan torpaqları olan indiki Ermenistanda ərazisində 250 minə yaxın azərbaycanlı yaşayırırdı. Bu dövrə 190 sifir azərbaycanlı yaşayış məntəqəsi, 94 ermənilərə qarşıq ərazi mövcud idi. Ermenistanda 6 şəhərində də azərbaycanlılar ermənilər qarşıq yaşayırırdılar. 1988-ci ilə qədər Ermenistanda 521 azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirildi. 1991-ci ilin aprel ayında Levon Ter-Petrosyanın fərmani ilə 91 azərbaycanlı yaşayış məntəqəsinin adı dəyişdirildi.

Qeyd edim ki, ermənilər təkcə yaşayış məntəqəlerinin adlarını dəyişdirirək ermənilərin köçürülməsindən sonra 120 yer adı dəyişiblər. Ancaq ermənilər bilməlidir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldən azad edəcək, tarix və ədalət bərpa olunacaq.

də çap olmuş xəritədə də bu məqamlar əksini tapır. Xəritədən göründüyü kimi, tarixən həmin ərazilərdə ermənilər aid bir toponim də yoxdur.

Ermənilər yer adlarını necə dəyişdirirdilər? Yerlərdən arayış yaxıb yuxarı qurumlara göndərilər ki, filan kəndin, qəsəbənin adında ermənilərə aid heç nə yoxdur. Bu adlar türk adlardır. İndi həmin ərazilərdə ermənilər yaşıdları üçün yer adları da ermənilərə məxsus olmalıdır. Beləcə, tarixi toponimlər dəyişdirilərək onlara erməni adı verilər. İş burasındadır ki, bir çox yer adları dəyişdirilərək azərbaycanlı adları erməni dilinə tər-cümə olunub dəyişdirilir.

Son dövrədə isə ermənilər milli atlas buraxırlar. Burada 41 min vahid toponim var. Nəinki yaşayış məntəqələri, hətta çaylar, qayalıqlar, xarabalıqlar, əkin yerlərinin də adları var. Həmin toponimlərin də tarixi adları bize məxsusdur. Ermənilərin kadastr komitəsində əvvəlki və dəyişdirilmiş toponimlərin adları var. Tarixi adların hamısı dəyişdirilib.

Ermənilər tarixi saxtalasdırmağa çalışsa da, ancaq tarixi silmək olmaz. Çünkü tarixi sənədlər ortadadır. Hətta çar Rusiyası dövründə əhalinin siyahıya alınması sənədləri var, vergi sənədləri var, toponimlər var və s. Yeni statistik göstəricilər bizim xeyrimizdir. Ermənilər həmin torpaqlardan bizim izimizi silməyə çalışırlar ki, azərbaycanlıların burda nə zamansa yaşadıqları səbüt oluna bilməsin. Amma bu mümkün deyil. Ermənilər nə qədər çalışsa da, tarixi gizlətmək alınmayaçaq.

- *Nazim müəllim, toponimlər bağlı tarixi faktlar haqqında elmi əsərlər yazılbı? Bu məsələnin toplu həlinda hazırlanması hansı səviyyədədir?*

- Bu, olduqca vacib məsələdir. Məlumat üçün bildirim ki, 2006-ci ildə mənim AMEA-nın Tarix İnstitutu ilə birgə Azərbaycan və ingilis dillərində “Vandalizm: tarixi adlara qarşı soyqırımı” kitabı çap olunub. Kitabda 668 yaşayış məntəqəsinin adları sənədlərlə vermişik. Hətta 254 xaraba qalan kəndlərin də adını vermişik. Hansı ki, ermənilər indi də yaşamır orda. 2014-cü ildə həmin kitabın yeni nəşri ni buraxdıq. Burda yer adlarının sayı 702-ə qədər artırılıb.

Hazırda ermənilər bu prosesi işğal olmuş Dağlıq Qarabağda və ətraf rayonlarda davam etdirirlər. Həmin ərazilərdəki azərbaycanlı yaşayış məntəqələrinin ermənilərin köçürülməsindən sonra 120 yer adı dəyişiblər. Ancaq ermənilər bilməlidir ki, Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldən azad edəcək, tarix və ədalət bərpa olunacaq.

"News Blaze": Bu yaxınlarda dərc olunmuş sənəd Amerika ermənilərinin nasizmi və antisemitizmi dəstəkləməsi barədə faktları ifşa etdi

Ne ws Blaze" nəşrində amerikalı jurnalist və publisist Nurit Qringerin "Bu yaxınlarda dərc olunmuş sənəd Amerika ermənilərinin nasizmi və antisemitizmi dəstəkləməsi barədə faktları ifşa etdi" sərlövhəli məqaləsi çıxb.

Məqalənin müəllifi yazar ki, ABŞ Konqresinin 1945-ci ilde yazılan və bu yaxınlarda açıqlanan hesabatında daşnaklardan - 1890-ci ilde əsası qoyulan və hazırda Ermenistanda,

The screenshot shows a news article from 'Recently Uncovered Document Reveals Nazism Sympathizing & anti-Semitic U.S.-based Dashnaks'. The article discusses a newly discovered Congressional Record from 1945 that reveals a plot by Armenian Dashnaks to blackmail and murder Armenian Americans. The website has a navigation bar with links like HOME, BUSINESS, ENTERTAINMENT, ISSUES, SOCIAL, THOUGHTS, USA, WORLD, PEOPLE, and a search bar. Below the main article, there are several other news snippets from various sources.

də "Daşnaklaryun" Erməni İnqilabi Federasiyası "çoxılık faşist-terrorçu fəaliyyəti təcrübəsinə malik dəstə" kimi təsvir edilir. Sənəddə o vaxt irqçılık siyasetinə və daşnakların taktikasına qarşı çıxış edən erməni əsilli amerikalılara qarşı töredilmiş şantaj və qətl halları mənalı çekilir. N.Qringer yazar ki, Amerikanın Erməni apostol kilsəsinin keşisi, arxiyepiskop Leon Turyan daşnakların ən qatı tənqidçilərindən biri olub. 1933-cü ilde Nyu-Yorkda Milad messesi zamanı arxiyepiskop daşnaklar tərəfindən öldürülüb.

Konqresin hesabatının xülasəsi daha çox həyəcan doğurur. Orada göstərilir ki, daşnaklar Adolf Hitlerin ideologiyasını və nasist Almaniyasının antisemit siyasetini hərtərəfli dəstekləyirdilər. Müəllif qeyd edir ki, daşnakların Bostonda çıxan "Hairenik" qəzeti ndə bu barede açıq-aşkar yazılıb və Adolf Hitler "bəşəriyyətə hədiyyə" adlandırılıb.

Ermənistanda ən "tanınmış" mühərribə qəhrəmanlarından biri olan Qaregin Njde, həmdə daşnakların lideri və "Hitleryugend" in (Alman Milli-Sosialist Fəhlə Partiyasının gənclər təşkilatı) nümunəsi olaraq yaradılan və nasistlərin ari üstünlüyü nəzəriyyəsini eks etdirən erməni milli və irqçi ideologiyası olan "seqakronizm" in banisi idi. Nəticə etibarilə, təccübülü deyil ki, Njde on minlərlə erməni əsgərindən ibarət olan və Krim, Qafqaz, Polşa və Fransada nasist döyüslərində iştirak edən vermaxtin erməni legionuna rəhbərlik edirdi. Onlar, həmçinin yəhudilərin sürgün edilməsini dəstekləyir, nasistlərə yehudiləri əsir düşərgələrinə göndərməkdə yardım edir, həm də müqavimət hərəkatı döyüşçülərinə qarşı mübarizədə iştirak edirdilər.

Njdenin cinayetkarlığına bilərkən göz yuman Ermənistən onu açıq şəkildə "milli qəhrəman" kimi şöhrətləndirməkdə davam edir. 2016-ci ilde Ermənistən hökuməti nasistlərin bu müttəfiqinə Yerevanın mərkəzində abidə ucaldıb. Ermənistən paytaxtında bir meydana və Yerevan metrosunun bir stansiyasına bu daşnakın adı verilib və Ermənistən məktəblərində erməni uşaqlarına onun irlərini öyrədirlər.

Nurit Qringer qeyd edir ki, bu illər ərzində daşnaklar o qədər də dəyişməyiblər. Antisemitizm Ermənistənda, həmçinin dünya ölkələrində mövcud olan erməni icmalarında geniş yayılan problemdir. Yəhudilərə münasibətdə antisemitizmə və dözlüməzliyin digər formallarına qarşı çıxış edən Amerika yəhudi qeyri-hökumət ictimai-siyasi hüquq müdafiə təşkilatının - Antidiffamasiya Liqasının "Qlobal indeks 100" tədqiqatının nəticələrinə dair hesabatda qeyd edilir ki, ermənilərin əksəriyyəti dərin antisemit ehval-ruhiyyədərdir ki, bu saya görə də ermənilər Avropada antisemit milət hesab olunur. 2018-ci ilde Pyu Tədqiqatlar Mərkəzinin apardığı sorğuların gedişində ermənilərin 32 faizi yəhudiləri Ermənistən vətəndaşı qismində qəbul etmədiklərini bildirib.

SMS kodlarından sui-istifadə halları ilə bağlı XƏBƏRDARLIQ

Aparılmış araşdırmlar nəticəsində müəyyən edilib ki, vətəndaşlar tərəfindən 8103 SMS icazə sisteminde sui-istifadə hallarına yol verilir. Bu barəda SİA-ya Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyindən bildirilib. Məlumatda qeyd edilir ki, bəzi vətəndaşların sistem vasitəsi ilə "1" kodu, yeni təxiresalinmaz tibbi zərurət və hər hansı bir qrafik üzrə müalicə almaqla əlaqədar göndərilmiş müraciətlərini bu hal üzrə deyil, digər, aidiyəti olmayan məqsədlər üçün istifadə etdikləri müəyyən edilib. Cəmi 2 gün ərzində bu koddan 129 min 763 şəxs istifadə edib.

Bir dəha xatırladırıq ki, 1 nömrəli kod təxiresalinmaz tibbi zərurət və hər hansı bir qrafik üzrə müalicə almaqla əlaqədardır. İcəze rayon və şəhər daxilində 2 saat müddətinə verilir. Müalicə prosedurunun müddəti uzanarsa geri qayıtmaya müddəti həkim tərəfindən verilən arayışla müəyyən edilir. Vətəndaşlarımızı bu kimi hallara yol verməməyə çağırırıq. Əks halda bu hallar xüsusi karantin rejiminin tətbiqini pozulması deməkdir və kodlarla bağlı müəyyən mehdudiyyətlər tətbiq edilə bilər. Hazırkı əməkdaşlar üçün icazənin alınması ilə bağlı 54 min 512 dövlət və özəl təşkilat, o cümlədən hüquqi şəxs yaratmadan sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olan fiziki şəxs üzrə 738 min 937 aktiv icazə qüvvədedir. Evdə çıxmamaq istədiklərinə dair vətəndaşlar tərəfindən icazə əldə etmək üçün SMS-lə 8103 qısa nömrəsinə 1 milyon 769 min SMS göndərilib ki, bunlardan 25 faizi aidiyəti olmayan məzmunlu bağlı göndərildiyindən təsdiq cavabı almayıb. SMS-lərin 99,3 faizi 1 dəqiqə ərzində cavablandırılır.

Məşhur Məmmədov: "Prezidentimiz bütün dünyaya sübut etdi ki, Qarabağ Azərbaycandır!"

Bu günlərdə keçirilən Şərqi Tərəfdəşliyi ölkələrinin Sammiti Ermənistən işgalçılıq siyasetinin qlobal müstəvidə ifşası ilə yadda qaldı". Bu fikirləri SİA-ya açıqlamasında millət vəkili Məşhur Məmmədov bildirib. M.Məmmədov onu da vurğulayıb ki, bu günə kimi dünya dövlətlərinin Azərbaycanı inkişaf etmiş ölkə rəhbərləri bütün sahələrdə yüksək dəyərləndirir: "Bu dövlət başçımızın yüksək seviyyəli diplomatiyasının nəticəsidir. Xüsusi ilə vurğulamaq istədim ki, Azərbaycanın son illər artan diplomatik hücumları qarşısında acizlik nümayiş etdirən Ermənistən iqtidarı istər Şərqi Tərəfdəşliyi ölkələrinin Sammitində, istərsə də Valday və Münxen sammitlərində əldə olunan nailiyyətlər bir daha bunu təsdiqləyir. Məlum olduğu kimi, Avropa İttifaqı ölkələri ilə əməkdaşlıq Azərbaycan dövlətinin xarici siyasetinin əsas prioritetlərindən birini təşkil edir. Məhz əvvəlki sammitlərde olduğu kimi, iyunun 18-də keçirilən Şərqi Tərəfdəşliyi ölkələrinin Sammitində də dövlət başçımız bir daha işgalçı ölkənin baş naziri Nikol Paşinyana bir çox istiqamətlə üzrə faktlarla mat vəziyyətine qoydu. Lakin ölkə başçımızdan fərqli olaraq Nikol Paşinyanın isə tarix bilgilərinin və ingiliscəsinin nə qədər bərbad olduğunu hər cümləsində göstərməklə nəinki siyasi səhnədə ümumiyyətlə heç bir sahədə Prezident İlham Əliyevə rəqib ola biləcəyini bir daha ortaya qoymuş oldu".

Millət vəkili onu da bildirdi ki, küçə siyaseti ilə beynəlxalq platformları dəyişik salan Nikol Paşinyan özünə uyğun olaraq sammitdə əvvəlcə beynəlxalq aləmdə qəbul olmuş "Nagorno Karabagh" sözündən istifadə etdi, ermənicə çıxışında isə "Artsax" sözünü işlədi: "Göründüyü kimi, bu bir daha onu göstərdi ki, Ermənistən baş naziri yalnız daxili auditiyyaya hesablanan çıxışlarında beynəlxalq aləmin tanımı "Artsax" ifadesindən istifadə edir. Baş verən bu proses sisə, bir daha sübut etdi ki, Ermənistən dünyanın 30-a yaxın ölkəsinə, 3 beynəlxalq təşkilatın yardım edən, Avropa İttifaqının rəhbərliyi tərəfindən ciddi tərəfdəs kimi qəbul edilən Azərbaycanla müqayisədə zəif və acizdir. Ən əsası isə, Azərbaycan Prezidentinin məntiqli çıxışları qarşısında rəzil duruma düşən Paşinyan kimi savadsız birinin belə bir beynəlxalq seviyyəli tədbirlərde iştirak etməsi düzgün deyil".

M.Məmmədov onu da vurğuladı ki, ölkə başçısı bütün mötəbər tədbirlərde olduğu kimi bu sammitdə də Azərbaycanın haqlı mövqeyini ortaya qoysaq, Ermənistən qarşı diplomatik hücumu keçmək onların işgalçi siyasetini ifşa etdi: "Prezident İlham Əliyev çıxışı zəmanı bildirdi: "Ermənistən və Azərbaycan arasında olan münaqişə eyni prinsiplər əsasında həll edilməlidir. Danışıqların mahiyyət və formatını məhv etməyə çalışan Ermənistən baş nazirinin dediyinin əksi olaraq, Dağlıq Qarabağ Ermənistən deyil, Dağlıq Qarabağ Azərbaycan və bütün dünya bunu belə tanır. Azərbaycanın ərazi bütövülüyünü bərpa olunmalıdır". Bütün bunların fonunda işgalçi bir dövləti təmsil edən Paşinyan isə çıxışı zamanı bir daha əle işgalçi təfəkküründə və dilində səsləndirdiyi replika onu yenidən Münhen konfransında kimi gülüş hədəfinə çevirdi. Və ən gülüncə vəziyyətə düşməsi isə əvvəlki Münhen konfransındaki ingilis dili seviyyəsindən heç bir irəliləyişin olmadığını, əksinə kağızdan belə düzgün oxumağı da bacarmadığını bir daha nümayiş etdirdi".

Millət vəkili onu da bildirdi ki, bütün bunlar bir daha sübut etdi ki, Paşinyan beynəlxalq seviyyəli tədbirdə Azərbaycan Prezidentinin tarixi həqiqətə əsaslanan tutarlı faktları qarşısında növbəti dəfə mat vəziyyətine düşdü: "Bir sözlə, Şərqi Tərəfdəşliyi ölkələrinin Sammiti Ermənistən işgalçılıq siyasetinin qlobal müstəvidə ifşası ilə yadda qaldı".

RƏFİQƏ KAMALQIZI

Azərbaycan XİN Lüksemburqu təbrik etdi

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Lüksemburqu Milli Bayram münasibətilə təbrik edib. SİA-nın xəberinə görə, təbrik mətni XİN-in rəsmi "Twitter" səhifəsində yayılıb. "Böyük məmənuniyyətlə Milli Bayram münasibətilə mehriban Lüksemburq xalqını təbrik edir və onlara möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik və əbədi firavanlıq dileyirik", - təbrikdə qeyd olunub.

Bakıda ən çox koronavirusa yoluxma bu 3 rayondadır

Azərbaycanda koronavirusa yoluxanların 52 faizi Bakının payına düşür. SİA-nın məlumatına görə, Bakı şəhəri üzrə ən çox yoluxma halları paytaxtın Xətai, Yasamal və Binəqədi rayonlarında olub. Xətai 12,2 faiz, Yasamal isə 12,2 faiz təşkil edib. Bakıda ən çox yoluxma isə Binəqədi rayonunda - 12,3 faiz olub. Müvafiq olaraq yoluxma faizi Sabunçuda 11,7 faiz, Nəsimidə 11,9 faiz, Suraxanıda 9,2 faiz, Nərimanovda 8,8 faiz, Nizamidə 7,9 faiz, Qaradağda 6 faiz, Xəzər rayonunda 4,3 faiz, Səbaildə 4,2 faiz, Pinarlıda 0,3 faiz təşkil edib. Qeyd edək ki, indiyədək ölkədə ümumilikdə 13 207 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib, onlardan 7168 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 161 nəfər vəfat edib, 5878 nəfərin xüsusi rejimli xəstəxanalarda müalicəsi davam etdirilir.

COVID-19-la mübarizədə 3 ay ərzində nə qədər vəsait xərclənib?

Son 3 ay ərzində Azərbaycanda COVID-19-la mübarizədə də həm xəstələrin müalicəsində, həm də bu prosesdə iştirak edən tibbi və qeyri-tibbi personalın maaşına əlavələr edilməklə müəyyən maddi vəsait xərclənib. SiA-nın araşdırmasına əsasən, ay ərzində COVID-19-la mübarizədə virusa yoluxmuş təkcə bir şəxsin müalicəsinə 2400-4650 manat civarında, həmçinin, ay ərzində tibb və qeyri-tibb işçilərinə ödənilən əlavələrin həcmi isə ən azı 11.7 milyon manatla, ən çoxu 13.7 milyon manat civarında olub.

Belə ki, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin idarə Heyətinin sədri Zaur Əliyev 6 may tarixində Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın keçirdiyi mətbuat konfransında en yüngül vəziyyətdə olan xəstələrin müalicəsi üçün gündəlik təqribən 80, ağır vəziyyətdə olan xəstələrin müalicəsi üçün isə gündəlik 150 manat vəsaitin xərcələndiyini bildirmişdi. Onun sözlərinə görə, bu rəqəm xəstənin vəziyyətinin ağırlıq dərəcəsindən asılı olaraq dəyişir.

Bu məlumatə əsasən, təkcə bir şəxsin müalicəsinə gündəlik təqrübən, 2400-4650 manat cıvarında vəsait xərclənir. Pandemiyanın geniş vüsət aldığı mart ayında isə 31 mart tarixi de daxil olmaqla ölkədə aprel ayına qədər 298 nəfər koronavirusa yoluxub. Yuxarıda göstərilən rəqəmlərə əsasən, mart ayı ərzində xəstələrin müalicəsinə təqrübən, ən azı 715 min 200 manatla - 1 milyon 385 min 700 manat cıvarında maddi vəsait xərclənib.

Yeni növ koronavirüs infeksiyasi ile mübarizə tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 18 mart 2020-ci il Sərəncamına əsasən yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasi ile mübarizə və profilaktika tədbirlərində iştirak edən tibb işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini əsasən infeksiya ile əlaqəli əmək şəraitine görə dövlət tibb müəssisələrində çalışan işçilərin əməkhaqlarına aylıq vəzifə (tarif) maaşının 3-5 mislinədək miqdarda müddətli elavə müəyyən edilmişdir.

Buna əsasə, İcbari Tibbi Sığorta Agentliyi tərəfindən mart ayı ərzində 21 min 634 tibb işçisine, 2 min 386 qeyri-tibb işçisine iş vaxtına mütənasib olaraq 11.7 milyon manat müddətli elave ödənilib. Aprel ayı ərzində isə agentlik koronavirus pandemiyası ilə mübarizədə iştirak edən 11 min 707 tibb və qeyri-tibb işçisine iş vaxtına mütənasib 9 min 15 tibb işçisi, 2 min 692 qeyri-tibb işçisi olmaqla 13.1 milyon manat müddətli elave ödəyib.

Aprel ayının 30-u daxil olmaqla ay ərzində 1506 nəfər koronavirusa yoluxub. Bu da təqribən ay ərzində xəstelərin müalicəsinə təqribən, 3 milyon 614 min 400 manatla - 7 milyon 2 min 900 manat civarında vəsait xərclediyini göstərir.

“Sərtləşdirilmiş xüsusi karantin rejiminin tətbiqində məqsəd koronavirusun yayılma sürətini azaltmaqdır”

Son zamanlar dünyada koronavirüsle bağlı maraqlı meyil müşahide olunur. Belki, COVID-19 infeksiyası daha aqressiv ve aktiv olmağa başlayıb. Azərbaycanda da biz bunu hiss edirik. Baxmayaraq ki, dövlət tərəfindən bütün mümkün tədbirlər yüksək səviyyədə həyata keçirilir, həkimlər yüksək fədakarlıqla ön cəbhədə döyüşürər, məsul quşular bu işdə aktivdirler, vətəndaş olaraq bir çoxumuzun məsuliyyət-sizliyi və koronavirusun aqressivləşməsi Nazırlı Kabinetin yanında Operativ Qərar-qahi qaydaları yenidən sərtləşdirmək məcburiyyətində buraxdı.

Bu sözleri AZƏRTAC-a müsahibəsində həkim-psixoterapeut C. Nagy yib. Həkim-psixoterapeutin sözlerine görə, xüsusi karantin rejiminin qaydaları yumşaldıldıqdan sonra vətəndaşlar arasında psixoloji böhran hiss olunmağa başlandı: "Psixoloji böhran bəzilərinin vətəndaşlar arasında virusun olmaması barədə şayiələr yayması ilə təzahür etdi. Bu, psixoloji olaraq şüuraltı özünümüdüfəsi həlidir. Bəzən təhlükə təfəkkürümüzdə o qədər böyükür ki, biz onu inkar etməyə başlayırıq. Şüurumuz özünü ağrından-acıdan qorumağa başlayır və baş verənlərin ya- lan olduğunu düşünürük. Bu, psixoloji böhran halıdır və həmin an təfəkkür iki tərəfə meyil edir: ya tamamilə inkar etmək, ya da ciddi qorxu keçirmək. Halbuki qorxmamaq və məsuliyyətli olmaq vacibdir".

Əli Nağıyev bildirib ki, bəzi vətəndaşların məsuliyyətsizliyi, əməkdaşlığın sərtləşdirilməsinə səbəb oldu. Bu da öz növbəsində xüsusi karantin rejiminin yenidən sərtləşdirilməsinə zəruri etdi: "Bildiyimiz kimi Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargah 8 şəhər və rayonda xüsusi karantin rejiminin yenidən sərtləşdirilməsini qərara aldı. Qərara əsasən iyunun 21-dən başlayaraq iyulun 5-dək daha sərt karantin rejimi tətbiq olunur. Sərtləşdirmə tədbirlərinin tətbiqində məqsəd koronavirusun yayılma sürətini və həmin xəstəlikdən ölüm hallarını azaltmaqdır. Məsələnin ciddiliyini hər bir vətəndaş analmalı, yanlış məlumatlara inanmamalı, obyektiv xəbərlərə istinad etməlidir. Ona görə də hər kəs problemdən daha ciddi yanaşmamalı, xəstəlikdən qorxmamalı və məsuliyyətli olmalıdır".

“Koronavirusa yoluxanlar da əhaliyə müraciət etməlidir”

Koronavirusa yoluxanlar da əhaliyə müraciət etməlidir". Bu sözləri SiA-a açıqlamasında YAP Siyasi Şuradının üzvü, partiyanın Qaradağ rəsim təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Aydin Hüseynov deyib. O bildirib ki, pandemiya ilə bağlı vəziyyətin ağır olduğunu hər kəs dərk etmeli, özünü, yaxınlarını və cəmiyyəti qorumaq üçün son dərəcə fəal olmalıdır: "Ümum-ünya Səhiyyə Təşkilatının və Nazirlər Kabinetini yanında Operativ Qərargahın bütün tələblərinə eməl etməlidir. Bunun üçün obliqatın gücləndirilməsinə də böyük ehtiyac duyulur. Çünkü ələ de bu tələblərə yeterli səviyyədə əməl etməyənlər var. Bu sədən daha ciddi fəsadların baş vermesinə səbəb ola bilər. Buna üçün operativ olaraq vəziyyət barədə ictimaiyyətə daha əsirli vasitələrlə məlumatlar çatdırılmalıdır".

Millet vəkili təklif edib ki, koronavirusa yoluxanların səhhətində yaranan problemlər onların öz dilindən və yayılmalıdır: "Xəstəxanalarda müalicə alan pasiyentlər əhaliyə müraciəti etməlidir. Virusa yoluxduqdan sonra səhhətində yaranan narahatlıqlar və keçirdikleri hissələri konkret faktlarla ifade etməlidirlər. Bununla yanaşı onların aile üzvlərinin və yaxınlarının da müraciətlərinə ehtiyac duyulur. Ümid edirəm ki, təbliğatda bu-na da ciddi yanaşılmalı və virusun yayılmasının qarşısını almaq üçün lazımi tədbirlərin hər kəs üçün həyat qədər vacib olduğunu diqqət yetirilməlidir. Bir günümüzün problemlərini həmimiz yetərli səviyyədə bilməli və ona qarşı birlikde mübarizə aparmalıyıq. Çünkü məsələ hər birimizin və ümumilikdə cəmiyyətinizin həyatından gedir".

“Dövlət əhalini yaddan çıxartmadı və daha bir uğurlu addım atdı”

Nazirlər Kabinetinin sonuncu sənədi və qəbul etdiyi qərarlar da məhz, sərt karantin rejimini riyat etməkle yanaşı ölkə əhalisinin imkansız təbəqəsinin bu dövr ərzində sərt karantin rejimi elan olunan şəhər və rayonlarda maddi təminatını nəzəre alınaraq qəbul edilib. Dövlət bu cəhətdən daha bir uğurlu addım atdı". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin üzvü olan deputatı, tarix elmlər doktoru Anar İsgəndərov Nazirlər Kabinetinin qəbul etdiyi sonuncu qərarla bağlı danışarkən deyib. O bildirib ki, Nazirlər Kabinetinin sonuncu, yeni qərarı eslində biza pandemiya ilə mübarizənin ilk dövrlərini xatırladır: "Azərbaycan dövləti koronavirus epidemiyası ilə bağlı ilk gündən dövlət səviyyəsində mümkün olan hər bir addımı atdı. Dövlət bir tərəfdən insanların sağlamlığının qayğısına qalır, virusa yoluxanların müalicəsində ən müasir dərmanlardan istifadə edir, digər tərəfdən isə dövlət maddi, iqtisadi cəhətdən nə qədər ziyanla üz-üzə qalsa da müəssisələri bağlamış olsa da, insanların və cəmiyyətin xeyrinə mümkün olan hər bir tədbiri gördü. Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi bu tədbirlər Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı tərəfindən təqdir olundu. Digər tərəfdən Azərbaycan güclü bir dövlət olaraq mümkün olduğu qədər qonşu dövlətlərə yardım göstərdi. Bu məsələnin birinci tərifidir. Bəs, niyə bu uğuru axıra qədər davam etdirmək mümkün olmadı? Dövlət tərəfinən mümkün olan tədbirlər reallaşdırıldı, lakin, bir cəmiyyət və xalq olaraq Operativ Qərargahın qarşımıza qoymuş tələblərə hamı tam riyat edə bildim? Xeyir".

Millet vəkili vurğulayıb ki, Azərbaycan polisi və Azərbaycan həkimi, xüsusilə də, tibb işlərimizin her biri bu dövr ərzində əlindən gələni esirgəmədi və hətta nə qədər həkim bu yolda dünyasını dəyişdi: "Lakin, Azərbaycan vətəndaşı, söhbət hər keşdən getmir, məsələ qaydalara riayət etmeyen, koronavirus epidemiyasını zarafat obyektina çevirərek belə bir şeyin olmadığı deyən, Operativ Qərargah tərəfindən qarşımıza qoymuşluq ən sadə tələblərə riayət etmeyen şəxslərdən gedir, hansı ki, bütün bu səbəblərə görə dünyanın bir çox ölkərinə, ey ni zamanda, Azərbaycana pandemiya sanki yenidən qayıtdı. Biz bunu hiss edirik. Nazirlər Kabinetinin sonuncu sənədi və qəbul etdiyi qərarlar da mehz, sərt karantin rejiminiə riayət etməklə yanaşı ölkə əhalisinin imkansız təbəqəsinin bu dövr ərzində sərt karantin rejimi elan olunan şəhər və rayonlarda maddi təminatını nəzərə alınaraq qəbul edilib. Dövlət bu cəhətdən daha bir uğurlu addım atdı. Əhalini yaddan çıxartmadı və əminlik ki, buna ehtiyacı olan insanların hamısı 190 manat məbləğində maddi yardımı alacaqlar".

Qeyd edək ki, Nazirlər Kabinetin Bakı, Sumqayıt, Gəncə, Lənkəran şəhərləri və Abşeron, Yevlax, Cəlilabad, Masallı rayonları üzrə 190 manat məbləğində birdəfəlik ödəmələrin verməsi haqqında qərar verib.

Nigar Məmmədova

"İctimai qınaq və inzibati cəza daha sərt formada həyata keçirilməlidir"

Biz əvvəller koronavirusa gündəlik yoluxanların sayıdan danişarkən 30-50, yumşalmadan sonra 100-150, sonrakı mərhələdə 250-350 statistikasını qeyd edirdik. Bu gün isə artıq 400-500 arası yoluxmadan danişırıq. Ölüm hallarından isə söz düşəndə gündəlik eşitdiyimiz 1-2 rəqəmi artıq 6-7 səviyyəsinə yüksəlib. Bu acınacaqlı vəziyyət barədə statistika onu göstərir ki, cəmiyyətimizin bəzi sosial məsuliyyət öhdəliyini anlamayıb pandemiyani zərafat kimi başa düzənlərin məsuliyyətsizliyi ucbatından virus təsir dairesini genişləndirir". Bunu SİA-ya açıqlamasında Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının sədri, Milli Məclisin deputati Sədaqət Vəliyeva deyib.

Sədaqət Vəliyeva bildir ki, ictimai yerlərdə, nəqliyyatda, mağazalarda, bazarda maskadan istifadə etməyənləri, sosial məsafəni gözləməyənləri, karantin qaydalarına riayət etməyənləri, ictimaiyyəti aldatmağa çalışanları ciddi şəkildə ictimai qınağa məruz qoymaq lazımdır: "Koronavirusa yoluxanların sayının getdikcə artması bir həyəcan tebibidir. Bu gün Milli Məclisde, Prezident Administrasiyasında, ayrı-ayrı nazirlərde, dövlət qurumlarında bu xəstəliyə yoluxanlar var. Hətta, ötən gün rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini vəfat etdi. KİV nümayəndələri arasında koronavirusa yoluxanlar da var, hətta ailəlikce karantine alınanlar da mövcuddur. Məgər bunlar yemirmi ki, məsuliyyətsizlik edənlər məsuliyyətə gəlsinlər? Axi, nə qədər insan yoluxmalı və vəfat etməlidir ki, koronavirus pandemiyasının təhlükə və təhdid arealını başa düşək? Əger biz özümüzü, ailələrimizi, cəmiyyətimizi qorumaq istəyiriksə, bir olmalıdır, görünməyən düşmənə qarşı birgə savşamalıq. Bu sebəbdən de yoluxanları yenidən sağlam həyata qaytarmaq üçün sərf etdiyimiz çox yüksək fədakarlıqla yanaşı, böyük əksəriyyətin həyatını təhlükəyə atan bir şəhər məsuliyyətsizləri də eyni formada məsuliyyətə dəvət etməliyik. Düşünürəm ki, pandemiyanın artan tempini sindirməq üçün ictimai qınaq və inzibati cəza daha sərt formada həyata keçirilməlidir".

"Dövlət pandemiya ilə mübarizədə üzərinə düşən bütün öhdəlikleri yerine yetirir. Yoluxanların müalicəsi üçün lazımlı olan bütün texniki və maddi resursları təmin edir. Yeni xəstəxanaların inşasından tutmuş ağır xəstələr üçün nezərdə tutulmuş süni nəfəs aparalarının alınmasına qədər bütün addımlar atılır. Demək olar ki, respublikanın bütün aidiyatı üzrə mütəxəssis həkimləri və tibb işçiləri sefərbər olunub" - deyən Sədaqət Vəliyeva ictimaiyyətə sual edərək soruşur ki, bəs, biz cəmiyyət olaraq üzərimizə düşəni edirikmi?: "Bu gün karantin qaydalarını pozub Bakıdan rayonlara gizli yollarla qaçmağa çalışanlar bilirlərmi ki, koronaviruslu xəstələrin müalicəsi ilə 10 tibb işçisi məşğul olur? Bilirlərmi ki, həmin həkimlər, tibb işçiləri 3 aydır ailələrindən uzaqdırlar? Bilirlərmi ki, həmin həkimlər həyatlarını riskə atırlar? Düşünürəm ki, hər xəstələnən 400-500 nəfərə elave 40-50 həkim-tibb işçisi briqadası gərəklidir? Hələ mən bunun maddi, texniki, preparat tərəfindən dənmişməram. Polisi aldadıb, hakimiyyətə şəratıb, özünü istirahətini, rahatlığını düşünənlər bilirlərmi ki, polis də, həkim də insandır, onların da sinirləri, əsəbləri, şəxsi həyatları var?".

Sədaqət Vəliyeva vurğulayıb ki, sosial şəbəkələrdə hakimiyyəti şantaj edib, ictimai rəyi çasdırınlardan daha böyük cinayət işləyənlərdir: "Bu gün AXCP və Milli Şuranın timsalında sosial şəbəkələrdə virtual terrorla məşğul

olan, ictimaiyyəti aldadan, saxta sosial tələblərle insanları kütləvi itaətsizliyə çağırın bir qrup cinayətkar fəaliyyətdədir. Onların məqsədi koronavirus pandemiyasından istifadə edib Azərbaycanda ictimai-siyasi sabitliyi pozmaqdır. Ona görə də, əsas hədəf kimi polisləri və həkimləri, səhiyyəmizi götürübərlər. Məqsədi şəkildə Azərbaycan polisinə və səhiyyəsinə qara yaxırlar. Guya insanları düşüñürəm kimi fon yaradan bu düşmənlər əslində polisə və həkimlərə olan inamı aradan qaldırmaq isteyirlər. Niyyətləri odur ki, cəmiyyətdə polis və həkimlərə qarşı inamsızlıq mühiti formalasın. Çok təessüflər olsun ki, onların bu anti-dövlət və anti-xalq təbliğatına inanan, virtual kütlənin tərkib hissəsinə çevrilənlər də tapılır ki, onlar da pandemiyanın ya qurbanına, ya da yayıcısına çevrilərlər. Bu səbəbdən de ictimai qınaq və cəza tədbirləri kontekstində "beşinci kolon"un texribatlarının qarşısı qətiyyətə alınmalıdır, layiq olduqları cəzaya mehkum edilməlidirlər. Əgər səhəbət xalqımızın sağlamlığından, dövlətimizin dayanıqlılığından, müstəqilliyimizin əbediliyindən gedirsə, hər bir vətəndaş dövlətin, hakimiyyətin yanında olmalıdır, fər-

Makron: "Türkiyə Liviyyada təhlükəli oyun oynayır"

Türkiyə Liviyyada təhlükəli oyun oynayır". SİA "RiA Novosti" yə istinadən xəbər verir ki, bunu Fransa Prezidenti Emmanuel Makron Tunis Prezidenti Kais Saidlə birgə keçirdiyi mətbuat konfransında deyib. Makron bu barədə Türkiye Prezidenti Rəcəb Tayyib Erdoğanla da danişdığını vurğulayıb. Fransa lideri, Türkiyənin Liviyyadakı hərəkətlərinin Berlində baş tutan beynəlxalq konfransda götürdüyü öhdəliklərə zidd olduğunu deyib. O Liviyyadakı bütün tərefləri hərbi əməliyyatlari dayanırmışa çağıraraq Fransanın mövqeyini xatırladıb.

di dəsteyini verməlidir. Axi, biz Səfəvi dövlətinin, Şərqdə ilk demokratik Cümhuriyyətin, müasir dövrün müsteqil və güclü Azərbaycan dövlətinin qurucusu olan xalqıq. Biz ikinci Dünya müharibəsindən qalib çıxmış xalqıq. Əlbəttə ki, pandemiyani da möglüb etmiş xalq olacaq. Amma çalışsaq ki, bunu az itkisiz, düşmənlərin çörəyinə yağı sürtmədən edək".

Gülyana

"Qaydalara riayət etməyən insalara yenə də rast gəlirik"

Müşahidələrim nəticəsində həm maskasız gəzən insanlarımıza rast gelir, həm də düzdü, fealiyyətinə icazə verilmiş şəxslər fərdi avtomobillərindən istifadə edə biler, lakin, yenə də gözə görünən avtomobil sayı çoxdur. Burada ictimai qınaq da olmalıdır". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin üzvü olan deputati Kamilə Əliyeva deyib.

O bildirib ki, dünyada tüyən edən bu pandemiyaya son heftə etibarilə Azərbaycanda yolxaların sayında artım müşahidə olunur və hər gün demək olar ki, yoluxmaların sayı 500-ə yaxınlaşır: "Həzirdə sağalanlar yoluxanlara nisbətən azlıq təşkil edir. Hər gün həyatlı itirə insalaların xəberini alırıq. Bütün bunlar acınacaqlı məzərə yaradır. Bunlar narahatlılıq və həyacan doğuran faktlardır. Əgər insanların dövlət tərəfindən görülen işlərə, atılan addımlarla, fədakarcaşa işləyən səhiyyə işçilərimizin eməyinə hörmətimiz varsa biz daha da məsuliyyətli olmalıyıq. Qoyulan tələblərə, karatin şərtlərinə, tibb işçilərimizin çağrıqlarına, Operativ Qərargah tərəfindən verilən qərarlara, onların məsləhətlərinə sonuna qədər bir nəfər kimi əməl etməliyik. Tibbi maskalardan istifadə etməli, sanitər-gigiyenik qaydalara riayət etməli, sağlamlığımızın keşiyində dayanan həkimlərimizin, tibb işçilərimizin ciyindəki yükü də azaltmalyıq".

Millet vəkilinin sözlərinə görə, artıq sərt karatin rejimindən daxil olmuşuq, lakin mən deyərdim ki, hələ də insanlar arasında qaydalara riayət etməyenlər var: "Müşahidələrim nəticəsində həm maskasız gəzən insanlarımıza rast gelir, həm də düzdü, fealiyyətinə icazə verilmiş şəxslər fərdi avtomobillərindən istifadə edə biler, lakin, yenə də gözə görünən avtomobil sayı çoxdur. Burada ictimai qınaq da olmalıdır". İnsanlar biri-birlərinə bunu çatdırmağalıdır. Əgər biz icazə alaraq hər hansı bir marketə və ya digər qapalı məkana daxil olub ki minse maskasız gəzdiyini görürükse, sosial məsafəsinə saxlamayan insanları görürükse bunu deməliyik. Xahiş etməliyik ki, siz də maska taxın, soruşmaliyiq, axı, niyə maskadan istifadə etmirsınız? Niyə sosial məsafəni saxlamırsınız? Gəlin burada sosial məsafəni saxlayaqla, qaydalara riayət edək və s. bu kimi davranış forması ilə insanlara çağırış edə bilərik. Bu gün hər bir təbliğatı vasitələrdən istifadə edilib. Hər bir yola el atılıb. Həm dövlət tərəfindən, həm kütləvi informasiya vasitəsilə təbliğatı işlər aparılıb. Yene də qaydalara riayət etməyen insalara rast gəlirik. Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki, biz yalnız birlikdə bütün qaydalara riayət etməklə bu bələdan qurtulacaq".

Nigar Məmmədova

"Paşinyanın yanlış siyaseti ölkəni iqtisadi-siyasi böhrandan çıxara bilmir"

"İşgalçi Ermənistanda real vəziyyətin təhlili burada yaxın günlər ərzində yenidən gərgin vəziyyətin hökm sürəcəyini, hətta yeni hakimiyyət dəyişikliyinə cəhdlerin olacağını deməyə əsas verir. Məsələ burasındadır ki, baş nazir Nikol Paşinyan hakimiyyətdə olduğu 2 il ərzində sosial-iqtisadi müstəvilde hansıa yenilik edə bilmədi. Hətta əksinə, bu istiqamətdə vəziyyətin daha da pisleşməsi müşahidə edilməkdədir. Küçənin dəstəyi ilə hakimiyyətə gelmiş Paşinyanın məqsədsiz və yanlış siyaseti də ölkəni iqtisadi-siyasi böhrandan çıxara bilmir. Ölkə daxilində baş verən son gərginlik də baş nazirin Ermənistən daxili və xarici siyasetinin tam səriştəsiz meyarlar üzərində qurulduğunu göstərir. Paşinyana qarşı olan qüvvələr isə yaranmış vəziyyətdən maksimum şəkildə faydalana mağa çalışır. Bu fikirləri SİA-ya Yeni Azərbaycan Partiyası Pirallahi rayon təşkilatının sedri Hikmət Şikarov söyleyib.

Hikmət Şikarov qeyd edib ki, 16 iyun 2020-ci il tarixində "Çiçəklənən Ermənistən" partiyasının sədri, Ermənistən parlamentindəki "Sarukyan" fraksiyasının lideri, milyonçu Qaqik Sarukyanın deputat toxunulmazlığının Parlament tərəfindən leğv edilməsi işgalçi ölkədə hakimiyyət böhranının dərinləşdiyini və siyasi rejimin iflasını bariz şəkildə nümayiş etdirir: "Qaqik Sarukyanın qarşı səsvermədə yalnız "Mənim addımım" hökumətönlü blokun üzvləri iştirak etdilər. Belə ki, iki müxalif fraksiya səsvermədə iştirak etməkden imtina etdi və baş verənləri məzheka adlandırdı. Tsarukyanın özü isə həmin vaxt Milli Təhlükəsizlik Xidmetində dindirilirdi.

Artıq Tsarukyanın həbsinə hazırlıq gedir. Bu fonda "Çiçəklənən Ermənistən" Partiyasının parlamentindəki "Tsarukyan" fraksiyasının üzvü olan deputatlar qanunverici orqanın iyunun 17-dəki iclasını boykot edərək zaldan çıxırlar. Müxalif deputatlar Tsarukyanın qeyri-qanuni şəkildə deputat toxunulmazlığından məhrum edilməsinə etiraz olaraq bu addımı atıblar. Fraksiyanın deputati Arman Aboyan deyib: "Təessüf edirəm ki, demokratik dəyərlərin bərpası üçün söz və fikir azadlığı şüurları ilə toplananlar siyasi opponentlərin ağızını yummağa çalışırlar". Bütün baş verənlər fonunda Ermənistən müxalifet partiyası sədrinin öz siyasi baxışlarına görə həbs olunması artıq Paşinyan hökumətinə qarşı ciddi təzyiqlərin olmasından xəber verir.

Ermənistənə hakimiyyətdaxili mübarizənin getdikcə kəskinləşməsi və baş nazir Nikol Paşinyanın rəqiblərini sıradan çıxartmaq üçün müxtəlif bəhanələr uydurması ölkədə vəziyyəti daha da ağırlaşdırmaqdadır. İşgalçi ölkədə sürətlə pisləşən vəziyyət mövcud hakimiyyətdən narazılığı daha da artırır. Amma görünən budur ki, Nikol Paşinyan üçün bunlar hansıa önəm kəsb etmir. Bu hökumətin xarici siyaset kursunda da müəyyənlilik, səbatlılıq yox dərcəsindədir. Paşinyan həm Qərbə, həm də Rusiyaya yarınmağa, nəticədə her iki tərefdən başının sığallamasına nail olmağa çalışır. Bu davranışın eziyyətini isə Ermənistən əhalisi çəkir. Paşinyana və temsil etdiyi siyasi qüvvələrin bu kimi çətinliklərdən çıxməq üçün, ilk növbədə, cəmiyyətin etibarını itirməməsi vacib şərtlər. Hələ ki ölkəsinin təmel problemlərini həll edə bilmədiyindən Nikol Paşinyan Ermənistən cəmiyyətinin başını qatmaqla məşğuldur. Bu vəziyyət uzandıqca o, özünü də çəş-baş vəziyyəti salır.

Populist çıxışları ilə tanınan N.Paşinyanın hakimiyyətə geldikdən sonra "demokratiya" adı altında ölkənin tanınmış siyasi və ictimai xadimlərinə qarşı repressiv vasitələrdən geniş şəkildə istifadə etməsi və onları bir-bir sıradan çıxaraq zərərsizləşdirməsi heç kimə sərr deyil. Buna baxmayaraq, son hadisələr fonunda "azadlıq carşısı" olan bəzi beynəlxalq təşkilatlar, QHT-lər, ümumən bir sıra Qərb təşkilatları sanki özünü görməzliyə vurub, sadəcə tamaşaçı qismində baş verən olayları seyr edirlər. Təbii ki bütün bunların əsas səbəbi Paşinyanın Corc Sorosun yaxından dəstəyi ilə hakimiyyətə gəlməsi, demokratiya çətri altında gizlənən təşkilatların direktivləri əsasında hərəkət etməsi və onların sözünü deyərək "demokrat"olmasıdır".

Ceyhun Rasimoğlu

Dünyada gedən proseslər qlobal gündəliyi əks etdirir. Bir çox məqamlar var ki, onların haqqında düşünmədən davam etmək qeyri-mümkündür. Koronavirus pandemiyasının yeni dalğası bütün insanları düşündürür və narahat edir. Bu problemə müxtəlif ölkələrdə müxtəlif yanaşmalar vardır. İlk növbədə, onu qeyd etmək lazımdır ki, bəzi ölkələr ilk gündən etibarən qabaqlayıcı və qoruyucu tədbirlərə əl atdır. Belə ölkələr insan amilini əsas götürürək vətəndaşlarının sağlamlığı naminə bacardıqlarını etdirilər. Burada məqsəd təhlükəsizliyin təmin olunması və insanların sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına yönəldilib. Məsələyə bu kontekstdən yanaşanda Azərbaycan və bir sıra ölkələr var ki, bir-birinə kömək edir, dəstək göstərilərlər. Azərbaycan indiyə kimi Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) xətti ilə 30-a yaxın ölkəyə donorluq edib. Ölkəmizin humanitar yardımına dünya birliliyi tərəfindən yüksək qiymətləndirilir. Amma regionda bizimlə qonşu və təcavüzkarlıq siyaseti ilə fərqlənən Ermənistanda adlı ölkə də vardır. Bu ölkədə baş verənlər heç bir məntiqə sızmır.

Bu fikirləri AZERTAC-a açıqlamasında politoloq Tofiq Abbasov söyləyib.

T.Abbasov bildirib ki, hazırda Ermənistanda koronavirus pandemiyasına yoluxanların sayı Azərbaycandan qat-qat çoxdur: "Nəzərə alsaq ki, qonşu ölkənin ərazisinin sahəsi və əhalisinin sayı bizdən dəfələrlə az olduğu halda, burada vəziyyətin nə qədər kritik olduğu bəlli olur. Məhz vaxtında qabaqlayıcı tədbirlərin görülməməsinin nəticəsidir ki, işğalçı ölkənin hakimiyəti, siyasi dairələri vəziyyətə nəzarət etməkdə aciz qalıblar. Hakimiyət vətəndaşları koronavirusun cənginə buraxaraq onları taleyin ümidiye qoyub və bu amil Ermənistanda indikatora çevirilir. Tebii ki, BMT və onun ali

məsəlesi ilə bağlı Paşinyanın boşboğaz danışqları, hədə-qorxu gəlməsi təecüb doğurur. Ermənistanda hakimiyəti ağır sınaq qarşısında olduğu və adı vətəndaşının problemini həll edə bilmədiyi halda bize meydan oxuması çox gülündür. Ermənistanda hakimiyəti anلامalıdır ki, vaxtında praqmatik addımlar atmasa, onları çox ciddi bələlər gözləyir. Beynəlxalq təsisatlar mütləq şəkildə qonşu ölkədə baş verənlərə laqeyd qalmamalı, təzyiqlərini artırmalıdır. Çünkü Ermənistanda təkcə Azerbaycan üçün

deyil, digər qonşu ölkələr üçün də ciddi təhlükə yaradır və regionda vəziyyəti gərginləşdirir.

Müsahibimizin sözlerine görə, nəinki Avropa İttifaqı, AŞPA, eləcə də, Qərbin dövlət və qeyri-dövlət təşkilatları Ermənistanda baş verən hadisələrə münasibət bildirməyə borcludurlar. Çünkü bu qurumlar hər zaman özlərini insan hüquq və azadlıqlarının carxı kimi tənidiblər. Maraqlıdır ki, Azərbaycanda baş verən kiçik bir hadisəyə anında reaksiya verdikləri halda, qonşu ölkədə baş verən haqsızlıqlara, insan hüquqlarının pozulmasına göz yummaları yolverilməzdir.

Politoloq söyləyib ki, Qərbin Ermənistana bu münasibəti onu deməyə əsas verir ki, beynəlxalq təşkilatlar və qurumlar ondan əllərini üzüblər və yaxşı heç nə gözləmirlər. Bilirlər ki, baş verənlərə münasibət bildirsələr də, heç bir nəticəsi olmayacaq. Hər halda, belə olmamalıdır, dünyanın bir nizamı vardır. Ermənistanda baş verən bütün hadisələr, siyasi repressiyalar, eləcə də "Çiçəklənən Ermənistana" partiyasının sədri, "Sarukyan" fraksiyasının lideri, milyonçu Qaqik Sarukyanla bağlı baş verənlər bir daha Paşinyanın diktator olduğunu deməyə əsas verir. Vətəndaşının ona inamı qalmayıb. Çevriliş yolu ilə hakimiyət başına gələn Paşinyanın indi arxasında durduğu xalq yoxdur. Bu sebədən o, çıxış yolunu oponentlərini yoluundan uzaqlaşdırmaqdədir.

"Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev hər zaman çıxış etdiyi tribunalardan bildirib ki, Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağıdır və gecətə biz həmin tor-

"Ermənistanın baş naziri səriştəsizliyi ilə özünə mənfi imic qazanıb"

Nikol Paşinyanın idarəcilik qabiliyyəti yoxdur və hakimiyət vətəndaşları başlı-başına buraxıb

orqanı BMT Baş Assambleyası, Avropa təsisatları, eləcə də ÜST kimi beynəlxalq qurumlar bu məsələləri diqqət mərkəzində saxlayır və baş verənlərə münasibət bildirilərlər. Bəlkə də adıçəkilən qurumların indiyədək Ermənistandan gözənlətiləri var idi, amma özünü doğrultmadı. Maraqlıdır ki, beynəlxalq təşkilatlar və qurumlar bütün bunları gördüyü halda, Ermənistana irad bildirmir, xəbərdarlıq etmir".

Politoloq diqqətə çatdırıb ki, Ermənistanın baş naziri səriştəsizliyi ilə özünə mənfi imic qazanıb. Bu baxımdan dünyanın aparıcı qüvvələri də anlayırlar ki, Nikol Paşinyanın idarəcilik qabiliyyəti yoxdur və hakimiyət vətəndaşları başlı-başına buraxıb. Dağlıq Qarabağ

paqları işgaldən azad edəcəyik. Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Şarl Mişel ilə telefon danışığında Ermənistana-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqışesinin ancaq Azərbaycanın ərazi bütövülüyü çərçivəsində hell oluna biləcəyini diqqətə çatdırıb. Dövlətimizin başçısı açıq-aydın bildirdi ki, bütün üstünlük Azərbaycanın tərəfindədir, bizim istəklərimiz beynəlxalq hüquq normalarına uyğundur. Qafqaz regionunda hər zaman ali sayılan bu princip bu dəfə də zəfər çalmalıdır. Dövlətimizin başçısı Al-nin rəhbərinə xatırlatma etdi və bildirdi ki, biz Avropa İttifaqından, AŞPA-dan və digər qurumlardan ədalətli mövqə gözləyirik", - deyə Tofiq Abbasov fikirlərini tamamlayıb.

RH MMC Konsolidə edilmiş Maliyyə vəziyyəti haqqında hesabat

31 dekabr 2019-cu il tarixinə (Azərbaycan manatı ilə)

Maddənin №-si		Qeydlər	31.12.19	31.12.18
	AKTİVLƏR			
1	Uzunmüddətli aktivlər			
10	Torpaq, tikiili və avadanlıqlar	6	4357483	4693397
11	Qeyri-maddi aktivlər	7	515	573
17	Uzunmüddətli debitor borcları	9	0	0
18	Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri	8	0	0
19	Sair uzunmüddətli aktivlər	10	26364	13528
	Cəmi uzunmüddətli aktivlər	4384362	4707498	
2	Qisamüddətli aktivlər			
20	Ehtiyatlar	11	0	1581
21	Qisamüddətli debitor borcları	12	1981044	448204
22	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	13	113208	307508
23	Sair qisamüddətli maliyyə aktivləri	14	0	0
24	Sair qisamüddətli aktivlər	15	4666	29990
	Cəmi qisamüddətli aktivlər	2098918	787283	
	CƏMİ AKTİVLƏR	6483280	5494781	
	KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
3	Kapital			
30	Odenilmiş nominal (nizamname) kapital	16	57278	57278
33	Kapital ehtiyatları		909056	909056
34	Bölgüsürlülməmiş mənfəət (ödenilməmiş zərər)		1282597	497626
	Cəmi kapital	2248931	1463960	
4	Uzunmüddətli öhdəliklər			
40	Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər	17	3744735	3770664
43	Uzunmüddətli kreditor borcları	18	0	0
44	Sair uzunmüddətli öhdəliklər	19	939	0
	Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	3745674	3770664	
5	Qisamüddətli öhdəliklər			
50	Qisamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər	20	0	52483
52	Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəliklər	21	264719	3237
53	Qisamüddətli kreditor borcları	22	223956	204437
54	Sair qisamüddətli öhdəliklər	23	0	0
	Cəmi qisamüddətli öhdəliklər	488675	260157	
	CƏMİ ÖHDƏLİKLƏR	4234349	4030824	
	CƏMİ KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR	6483280	5494781	

Konsolidə edilmiş Mənfəət və zərər haqqında hesabat
(xərclərin funksiyalar üzrə)
31 dekabr 2019-cu il tarixinə (Azərbaycan manatı ilə)

Bölmün / maddənin №-si		Qeydlərə istinad	31.12.19	31.12.18	
60	Əsas əməliyyat gəliri	24	6229097	8959698	
70	Satışın maya dəvəri	27	(4613415)	(8018627)	
	Ümumi mənfəət	1615682	941071		
61	Sair əməliyyat gəlirləri	25	2777.82	0.00	
62	Maliyyə gəlirləri	26	0.00	0.00	
71	Kommersiya xərcləri	28	21820.00	0	
72	Inzibati xərclər	29	364713	7959	
	Əməliyyat mənfəəti (zərəri)	1231926	933112		
63 və 75	Maliyyə mənfəəti və zərəri				
	Vergiqoyulmadan əvvəl mənfəət (zərər)	32	1231926	933112	
90	Mənfəət vergisi	32	(246385)	(186622)	
	Adı fəaliyyətdən mənfəət (zərər)	985541	7456490		

Konsolidə edilmiş Kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabat

31 dekabr 2019-cu il tarixinə

Göstəricilər	Nizamnamə kapitalı	Əlavə kapital ehtiyatı	Bölgüsürlülməmiş mənfəət (ödenilməmiş zərər)	Cəmi kapital
31 dekabr 2017-ci il tarixinə	57278	4380561	497626	4935465
İl üzrə mənfəət (zərər)	0	0	144756	144756
Mənfəət vergisi	0	0	28951	28951
Elan edilmiş dividendlər	0	0	62924	62924
Mənfəətin istifadəsi	0	0	52881	52881
Dəyişikliklər +,-	0	(3471505)	0	(3471505)
31 dekabr 2018-ci il tarixinə	57278	909056	497626	1463960
İl üzrə mənfəət (zərər)	0	0	933920	933920
Mənfəət vergisi	0	0	186622	186622
Elan edilmiş dividendlər	0	0	203923	203923
Mənfəətin istifadəsi	0	0	542567	542567
Dəyişikliklər +,-	0	0	808	808
31 dekabr 2019-ci il tarixinə	57278	909056	497626	1463960
İl üzrə mənfəət (zərər)	0	0	1231926	1231926
Mənfəət vergisi	0	0	246385	246385
Mənfəətin istifadəsi	0	0	203571	203571
2019-cu ilin xalis bölgüsürlülməmiş mənfəəti (zərər)	0	0	781970	781970
31 dekabr 2019-cu il tarixinə	57278	909056	497626	1463960

Konsolidə edilmiş Pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabat

31 dekabr 2019-cu il tarixinə

Sura sayı	Göstəricilərin adı	Qeydlərə istinad	31.12.19
1	Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		
	Vergidən əvvəlki mənfəət (zərər)	19	1231926
	Mənfəət vergisi üzrə xərclər		246385
	Amortizasiya ayrimi (xərçi)		521674
	Xarici valyuta ilə əməliyyatlardan xalis gazanc		(16120)
	Kreditor borcları və hesablamaların artımı (azalması)		57230
	Malsatan və podratcılara qisamüddətli kreditor borclarında (azalma) artma		
	diger aktivlərin azalması (artması)		(1349344)
	diger öhdəliklərin (azalması) artması		228515
	Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	920266	
2	İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		
	Əmlak və avadanlığın alınması		
	TTA, QMA və digər uzunm. aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri		349872
	Qisa və uzunmüddətli borclar üzrə pul vəsaitlərinin xaricələməri		1162971
	Dividentlərin və gelirin digər oxşar növləri şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		(203923)
	İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	1308920	
3	Maliyyələsdirme üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin hərəkəti		
	Səhmlərin buraxışınan əldə edilmiş vəsaitlər		
	Təminatlı kreditlərdən əldə edilmiş vəsaitlər		
	Borc almış məbləğlərin geri qayıt-na görə pul vəsaitlərinin xaricələməri		52483
	Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		20619
	Məqsədli maliyyələsdirme şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		(1007677)
	Faizlər şəklində rul vəsaitlərinin xaricələməri		(892491)
	Maliyyələsdirme üzrə fəaliyyətlər ilə əlaqədar fəvqələdə xaricələmələr və daxilolmalar		2021421
	Maliyyələsdirme üzrə fəaliyyətdən pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	194355	
4	Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin artması (azalması)		(194299)
5	Bank overdraftları cixılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin əvvəlinə olan məbləği		307508
6	Bank overdraftları cixılmaqla pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin ilin sonuna olan qahğı		113209

Müstəqil auditorun hesabatı (rəyi) "RH" MMC-nin Rəhbərliyinə

Rəy

Biz, "RH" MMC-nin 31 dekabr 2019-cu il tarixə maliyyə vəziyyəti haqqında balans hesabatından, mecmu gəlirlər haqqında hesabatından, kapitalda dəyişikliklər haqqında hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatından, habelə mühasibat uçotunun əhəmiyyəti prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışq.

Avropadakı küt baltalar...

Şəbəkə viruslarının “dəstəkçisi” - Sevinc Osmanqızı nə istəyir?

Dögrudur, “Avropadakı küt baltalar” sözünü müəyyən məqamlarda işlətmışam. Ancaq bu gün dünyani cənginə alan koronavirüs pandemiyası başladığı gündən vətənini, dövlətini, hətta ailəsini belə satan mənəviyyatsız Sevinc Osmanqızı haqqında işlətmək yerinə düşür. Bu o S.Osmanqızıdır ki, özünü az qala Tomris üstəgəl Burla Xatun obraxlarını cəmləşdirərək “mərhəmetli, savadlı, şəfqətli, amma qətiyyətli, sarsılmaz və iradəli qadın” obrazı yaratmağa çalışır. Məqsədi isə, həmisi Azərbaycanın inkişafı, tərəqqisi, insanların inkişaf etmiş Qərb dövlətlərinə kimi yaşaması deyil. Qətiyyən, o tam əksini arzulayır: qiyam, üşyan, vətəndaş mühərabəsi, qan gölü. Özü də son zamanlar dünyani ağışuna alan koronavirusun tüwyən etdiyi bir zamanda “Osmanqızı TV” kanalında etdiyi etdiyi çağırışlarında da aydın şəkildə vətəndaş mühərabəsinin olması arzusunda olduğunu aydın şəkildə bildirir. Ancaq bu arzu da arzu olaraq qalacaq və bu virusla birlikdə o dünyalıq olacaqsın, inşallah!

Cünki Azərbaycan artıq dünya birliyində demokratik prinsiplərin inkişafına önem verən, müstəqil siyaset yerdən dövlət kimi tanınır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf strategiyası, düşünülmüş xarici siyaset, insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər, o cümlədən köklü islahatlar dövlətimizə yeni uğurlar qazandırılmış, onun mövqeyini daha da möhkəmləndirmişdir.

Satqınçılığın gerçek üzü...

Bu satqınçılığın gerçek üzü bəli, Sevinc Osmanqızıdır! Bu o Sevinc Osmanqızıdır ki, bu gün sosial şəbəkələrdə onun-bunun sıfırlarını canla-başa həyata keçirən, əvezində filan qədər dollar, avro əldə edənlərə, Vətəninin maraqlarını amerikan, ingilis və s. ölkələrin xəfiyələrinə satan Sevinc Osmanqızıdır! Bir fərd ki, öz ailəsinə, soyadına qarşı xəyanet edir, ondan bütün rezillikləri, riyakarlıqları, ləyaqətsizlikləri gözləmək mümkündür. Cünki mən, o, digər vətənsevər jurnalistlər, qələm adamları heç vaxt (!) öz peşəsinə, dövlətinə, dövlət başçısına xəyanət

etməyib, etmeyecek də! Xəyanət ölümündən betər bir şeydir və bunu sadəcə anlamaq lazımdır. Lakin Sevinc kimiləri üçün isə, xəyanet etmək ən adı bir məsələdir. Və ondan bütün rəzillikləri, riyakarlıqları, ləyaqətsizlikləri gözləmək mümkündür.

Sevinc Osmanqızı - Əli Kərimli fərqli yoxdur

Əli Kərimli düşüncəsi, diktator xəsəltiliyi eyni ilə Sevinc Osmanqızında da var. Mütəmadi olaraq, sosial şəbəkələrdən istifadə edən insanlar, yaxşı bilirlər ki, Sevinc Osmanqızı yalan danışmağı çox yaxşı bacarırlar. Cünki Osmanqızı həmin 5-10 minlərin yaşadığı Azərbaycanın əleyhinə olan planlarda yer alıb. Sevinc Osmanqızı bu qədər yalanla, Vətəni satmaqla qrant almaq birbaşa ermənilərin vurub partlatdıgı vertolyotda şəhid olan atası Osman Mirzəyevin ruhunu təhqir etmiş olur. Və Sevinc Osmanqızı - Əli Kərimli satqınçılıq xarakterləri bir daha onu sübut edir ki, hər ikisi eyni bezin qırğıdır, fərqli yoxdur.

Bir də dərk etməyə ne əqli, nə də əxlaqi imkan vermir. İllər böyü rusun, farsın, erməninin, ingilisin, amerikalının, norveçlinin maşası, quruqbulayımı ola, belə əxlaqsız və mənəviyyatını bütünlükle qrantlara satan bir nakəsdən başqa nəyi gözləmək olar?! Pul müqabilində mitinqə qatılan 2800-3000 nəfər qaragıruhçunu, şəkil çəkdir, on-

dan

arayış alaraq, Avropaya “siyasi mühabir” statusunda getmək istəyen tör-töküntüləri xalqla səhv salan S.Osmanqızı, Ə.Kərimli kimi nəslə, nəcabətini erməniləşdirən nacınsən nə gözləmək olar?. Əslində, ortada təccübələnəcək heç nə yoxdur. Həkimiyətin uğurlarını “məxalifin qələbəsi” kimi zorla xalqa sırrımaq yalnız bu siyasi satqınlardan çıxar. Avropadakı sülüngəclər sanırlar ki, mitinqler etməklə, “həkimiyət xalqla hesablaşacaq”. Doğurdan da bədbəxtsiz!

Cünki əger bu gün bütün dünyani ağışuna alan koronavirus epidemiyasının tüwyən etdiyi bir zamanda insanların salamığını qorumaq üçün “Evde qal” kampaniyasını aparırsa və mənəm-mənəm deyən dövlətlərde insan itikisinin yüksək oldluğu halda, Azərbaycan dövlətinin düzgün və düşünülmüş siyaseti neticəsində insan itikisinin az sayda olduğunu Beynəlxalq Səhiyyə təşkilatı da bildirir və koronavirusa yoluxan ölkələrde bu təcrübədən istifadə edirlər, o zaman bu sosial şəbəkə virusları evdə qalmığını “ev

dustaqlığı” kimi niye qələmə verirlər? Dərdiniz başqa dərddir. Nə əl-qolunuz bağlanıb, nə də “konslagerde” yaşayırınız. Axi hər gün səhər açılında “bu gün necə söyüm?” sualına cavab axtara-axtara koronavirusla bağlı qanunlara əməl edilməyən radikal müxlişələrin cərimələnərin və həbs edilənlərin azad olunması üçün “koronavirus məhbusları”na azadlıq” tələbini irali sürməyi bu gündü günde ən yaxşı biznes olduğunu düşünübələr. Və bele bir zamanda sosial şəbəkə viruslarına “dəstək” olmaq üçün Sevinc Osmanqızı “Osmanqızı TV” adı ile “Youtube” kanalı üzərində yayılmışlığı videoalar, canlı bağlantılardır, aparlığı müzakirələr, səsləndirdiyi qərəzli fikirlər də bu qəbildəndir. Deme bu koronavirus sosial şəbəkə viruslarının elinə, doğurdan da “göydəndüşməmiş”. Ancaq bunu da anlamaq lazımdır ki, bu ölkənin qanunlarını pozduqlarının bədəli ağırdır. Çünkü qanun hamisi samil edilir - əxlaqlı da, əxlaqsız da, siyasetçi de, sade vətəndaşa da. Və bu gün özünü tərefəsiz, “xalq fədaisi” kimi Azərbaycan cəmiyyətine sırrımaq istəyen Sevinc Osmanqızı da həmişə olduğu kimi bu gün də radikal çağırışlar etməkdədir. Soruşmaq istərdik: Neyləmişən? Sən hansı haqla özünü “xalqın fədaisi” hesab edirsən? Ele buna görə də ngilisilli əyalət tribunası olan S.Osmanqızını nə qədər vəhşi, fasist adlandıraq da, ondan da ağır bir söz axtarışına çıxdım. Tapdığım söz insan yox, İBLİS oldu. Bəli, S.Osmanqızı iblisdir. Çünkü hətta “Sarkisyan belə, etiraf edir ki, Xocalıda insanları bile-bile qırıblar”- deyirə, bu iblis və onun kimi - Orduşular, Fəxrəddinlər, Vidadilər, Yunuslar, Xədicələr və sırası, məşşəyi bu ünsürlər erməni təəssübəşərini bunu anlamır. Çünkü bu qərəzli, üfunət dolu, idbar, anti-Azərbaycan, yalnız qara-qura ilə məşğul olan bu iblis xisəlilərin hamısı Avropada oturub gecə-gündüz Azərbaycan əleyhine aksiyalar təşkil etməklə hökumətin əleyhine fikirlərə dənən qox qrant almaq davası aparmaqdadır. Və sonda bu satqınlar bilməlidirlər gec-tez xalqın qarşısında ən ağır cəzələrini alacaqlar, özü də bağışlanılmayan cəzalarını!

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Mayis Səfərli: “Qoy haqq səsimiz əxlaqsız ermənilərin səsindən daha gur çıxsın!”

“Qədim bir şərq misalında deyilir ki,” dürüst insanların da səsi əxlaqsızlarının qədər gur çıxmazıdır”. Böyük hikmetdir. Bir çox hallarda yalarla ona görə ayaq tutub yerişir ki, onu danışanların səsi dəha güclü olursabına özlərinə orada-burada gün-güzerən quran, sonra da xəyanət edən, digərlərinin dizi-dırnağı ilə ərsəyə dəvət qurdular. Bu azmiş kimi, yeni ərazilərimizi işğal etmiş ve hazırda oraları fəal surətde məskənləşdirən. Bunu SİA-ya Yurdaş Partiyasının sədri Mayis Səfərli deyib. Onun sözlərinə görə, yüz ildən artıqdır ki, səsleri ilə dəstək qazanır, tərəfdarlar toplayır, qosqoca Türkiyəni hər addımda təqib edir, işlərinə əngel yaradıyəndə, mən iki qardaş dövləti - Azərbaycan və Türkiyəni nəzərdə tuturam.

...Hələ illər önce, millət vəkili statusunda Türkiyədə səfərda olarkən həmkarlarımla bu mövzuda geniş və paqlarının işgalini ilə bağlı bir müştərek qurum yaradılsın. Bəzi obyektiv və subyektiv səbəblərdən bu baş tutulmalıdır. Türkiye prezidenti Recep Tayyip Erdoğan əsəssiz erməni iddiaları ilə mübarizə üçün özəl strategiya yaradılması artıq reallığa çevirilir. Yeni təsisat Türkiyəni 1915-ci il hadisələri ilə bağlı öz mövqelərini dünyada madan yanaşmasını təmin edəcək təşkilatın əsas hədəfi qondarma erməni argumentlərini və planlarını dənədən etmək, beynəlxalq aləmin diqqət-nəzərini həqiqətə yönəltməkdir.

Bu bir gerçəlikdir ki, murdar ermənilər bir millət olaraq, bizim bütün həyatımızı alt-üst ediblər. Nə qədər çıxacağı gün hələ belli deyil. O günü yaxınlaşdırmaqdən ötrü, dünya birliyinin haqq səsimizə səs vermesi səsimiz əxlaqsız ermənilərin səsindən daha gur çıxsın!”.

Ceyhun RASIMOĞLU

Anar Xəlilov: “Konstruktiv müxalifət təxribatçıların məhkəmə qarşısına çıxarılmasını təklif edirlər”

Konstruktiv müxalifət partiya sədrleri Sevinc Osmanqızı ilə Əli Kərimliyə qarşı cinayət işinin qaldırıraq onların məhkəməyə cəlb edilmesi çağrılarını səsləndirirlər. Sual yaranır, bu çağrılarıların reallığa çevrilmesi nə dərəcədə mümkün və məhkəmə olarsa şər və böhtanlar səsləndirən digər müxalif şəxslər nəticə çıxara bilər? Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, Sağlam İnkişaf və Maarifləndirmə İctimai Birliyinin sədri Anar Xəlilov “Ses” qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, pandemiya dövründə Azərbaycanın uğurlarına sevinməyən ister xarici və ya daxili qüvvələr feallaşıblar.

Sura üzvü qeyd edib ki, xarici söyüş kollektivində tutmuş, erməni xüsusi xidmət orqanları, daxili azsaylı müxalif qüvvələr və beynəlxalq anti-Azərbaycan qrupları sosial şəbəkələrdə təxribat və çəşidriciliqlə məşğuldurlar: “Məqsəd Azərbaycan hökumətinin virusa qarşı mübarizədə apardığı uğurlu mübarizəni qara yaxma ilə ləkələmek, vətəndaşları çasdırmaq, və virusa yolu xamanın kütlevi hal almasına nail olmaqdır. Bunlar virusun kütlevi yolu xamanın nəticəsində Azərbaycan səhiyyəsinin çökəməsini planlaşdırır və bunda da hökuməti günahkar çıxarmağa çalışırlar. Xüsusilə sosial şəbəkələrdə trolları ilə birgə fəal təbliğat mexanizmini işə salaraq uydurma, heç bir elmi əsası olmayan fikirlərə insanları virusa qarşı mübarizəyə yox əksinə onların hayatıla oynayaraq təhlükəyə sövg edirlər. Nəzərə almırlar ki, bu əməlləri ilə həm Azərbaycan dövlətçiliyini, həm də vətəndaşım həyatını təhlükəyə atırlar. 1990-ci ilin 20 yanvar hadnisi zamanı olduğu kimi xalqı qırğına vermək və həkimiyət uğrunda mübarizə aparmağı düşünürdülər o dövrde de SSRI-nin dağılması prosesi qlobal seviyyədə getdiyi bir anda Qarabağda erməni separatçılarına, Topxana meşəsinin qırılmasına, Ermənistandan qovulmuş 200 min qacqına görə mübarizəyə qalxan Azərbaycan xalqını sovet tanklarının altına əliyin ataraq qırğına şərait yaranan bu insanlar yenə o dövr təxəyyüllü ilə çıxış edirlər. Qlobal problem olan “COVİD-19” pandemiyası bu gün bütün dünyayı öz cənginə almışdır. Bu bir dənəvi problemdir. Dünyanın aparcı dövlətləri belə bunulla mübarizədə aciz durumdadırlar”.

A.Xəlilov onu da bildirib ki, Azərbaycan dövləti başda Prezident olmaqla bu gün dünyada nümunə kimi göstərilən addımlarla virusa qarşı tək başına mübarizə aparıb və hətta 29 ölkəyə yardım edir: “Məhərəbə şəraitində olan bir dövlətin atlığı bu addım nümunə deyil bəs nədir? Vətəndaşın hərəkəli göstərmək əvəzində anti-Azərbaycan qüvvələrə qoşulub sosial şəbəkələrdə vətəndaşları çasdırmaq onları təxribata sürüklemək, virusun yayılmasına zəmin yaratmaq isə xəyanət deyil bəs nədir? Bu insanlar başa düşmür ki, virus nezaretdən çıxara minlərlə vətəndaşımız helak olacaq. Azərbaycan iqtisadiyyatı dövləti zəifləyəcək? Bu əməller mən hesab edirəm ki, Dövlətçiliyə qarşı atılan addım və cinayətdir. Təbii ki, bütün təxribatlıara qarşı Hüquq mühafizə orqanlarının qanun çerçivəsində atıldığı addımları təqdirəlayiq hesab edirəm və bunun tərəfdarıyam. Indiki məhələdə hüquq mühafizə orqanları sosial şəbəkələrə nəzarəti artırımalıdır. Mənim özüm çox təhqirlərə məruz qalıram, lakin bu məni öz yolumdan məqsədimdən döndərə bilməz. Biz ziyanlılar bütün gücmüzə Dövlətçiliyimizi, vətəndaşımızın həyatını qorumaq istiqamətində fealiyyətimiz arxamalıyıq. Açığlı sosial şəbəkələrdə aparılan bu təxribatlar məni ciddi narahat edir. Çünkü, vətəndaşımızın inanmamağa sürükleyən bu çağrıları nəticəsində biz xeyli sayda insanlarımızı itirə bilərik. Dövlətin də bu gün əsas məqsədi vətəndaşları qorumaqdır. Bu insanların məqsədi isə vətəndaşları qırğına vermək və bundan siyasi məqsədlərində istifadə etmək. Mən xalqımı bu təxribatlıara uymamaga özünü qorumağa Dövlətə həmrəy olmağa çağırıram. Bizim əsas məqsədimiz bu gün virusa qalib gelmə olmalıdır bunun isə yolu hamılıqla qaydalara əməl etmək öz yaxınlarımızı, vətəndaşlarımızı və ən əsası səngərde vətəndaşımızı qorumaqdır. Bu gün baş verən bu ciddi və təhlükeli əks təbliğatı qarşı mübarizəni isə daha qətiyyəli aparmalıyıq. Çünkü ortada iki vacib faktor var vətəndaşlarımızın həyatı və dövlətçiliyimiz”.

Gülyana

Ermənistanın misli görünməmiş irticacılıq siyaseti

Dövlət müstəqilliyi qazanıldıqdan sonra Azərbaycan Respublikasının xarici iqtisadi siyasetinin mühüm istiqamətlərindən biri beynəlxalq maliyyə-kredit və iqtisadi qurumlarla əlaqələrin təşkili olmuşdur. Ötən dövr ərzində bu istiqamətdə bir çox işlər görülmüşdür. Belə ki, Azərbaycan bu sahədə olan bütün nüfuzlu beynəlxalq qurumlara, o cümlədən Beynəlxalq Valyuta Fondu, Dünya Bankına, Avropa Yenidənqurma və İnkışaf Bankına, İslam İnkışaf Bankına (1992), Asiya İnkışaf Bankına (1999) üzv olmuşdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən sosial-iqtisadi siyasetin strateji məqsədləri sərbəst bazar münasibətlərinə və özünü inkışaf qabiliyyətinə malik olan sosialyönümlü, diversifikasiya olunmuş milli iqtisadiyyatın formalasdırılması və dünya təsərrüfat sistə-mine integrasiyanın təmin olunmasıdır. Davamlı və dinamik inkışaf məntiqinə əsaslanan bu siyasetin həyata keçirilməsi nəticəsində qazanılmış uğurlar daha da möhkəmləndirilmiş, bu dövrde makroiqtisadi sabitlik qorunub saxlanılmış, iqtisadiyyatın diversifikasiyası, qeyri-neft sahələrinin, regionların inkışafi sürətlənmiş, strateji valyuta ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi təmin olunmuş, milli valyutanın sabitliyi, bank sisteminin etibarlılığı artırılmış, konservativ xarici borclanma strategiyası həyata keçirilmiş, sahibkarlığa dövlət dəstəyi gücləndirilmiş, əhalinin sosial rifahı davamlı olaraq yaxşılaşmışdır.

Xalqımıza qarşı erməni təcavüzkarlığı və silahlı münaqişənin əsası XIX əsrin əvvəllərində qoyulmuşdur. Belə ki, XVII əsrin sonu - XVIII əsrin əvvəllərində çar Rusiyasının Osmanlı dövlətinin torpaqlarını bölüşdürülmək, Aralıq dənizinə çıxış eldə etmək məqsədile Türkiye və İranla apardığı amansız müharibələrin nəticəsi olaraq, Rusiya və İran arasında bağlanmış 1813-cü il "Gü-lüstan" və 1828-ci il "Türkmənçay" müqavilələri ilə Azərbaycan xalqına qarşı tarixi ədalətsizlik rəsmiləşdirilmiş, Azərbaycan torpaqları bu iki dövlət arasında bölüşdürülmüş və həmin Türkmençay müqaviləsi ilə hazırda da davam edən geosiyasi oyunlarının və faciələrin əsası qoyulmuşdur.

Ermənistanın 1988-ci ildən etibarən başladığı təcavüzkar müharibə Azərbaycan torpaqlarının 20%-nin işgal edilməsinə, on minlərlə insanların öldürülməsinə, yaşayış məskənlərinin və infrastrukturun dağılımasına, milli-mədəni və təbii sərvətlərin amansızlıqla məhv edilməsinə, ekoloji tarzlılıqın ağır şəkildə pozulmasına səbəb Beynəlxalq hüquq prinsiplərinə, BMT, ATƏT və digər beynəlxalq qurumların qərar və qətnamələrinə məhəl qoymayan və cəzasını hələ də almayan işgalçi Ermənistən bu gün də dünya tarixində misli görünməmiş irticacılıqla məşğuldur. Cənubi Qafqazda, Xəzər hövzəsində yerləşən Azərbaycan Respublikası əlverişli coğrafi mövqeyi, təbii şəraiti və zengin təbii sərvətləri ilə tarixən diqqət merkezində olmuşdur.

Ermənistanın bəşəriyyətə və insaniqə qarşı yönələn terror siyaseti Azərbaycan təbietinə, bioloji müxteliliyə ciddi ziyan vurmusdur. Ekologiyaya qənim kəsilmiş bədnəm ermənilər və həvədarları işgal etdikləri ərazilərdə mineral-xammal ehtiyatlarının qanunsuz mənimsimələşmesine, meşə zolaqlarının vəhşicəsine qırılmasına və yandırılmasına, Araz çayı və qollarının çırkləndirilməsinə, heyvanat aləminin xüsusi qəddarlıqla məhv edilməsinə səbəb olan işgalçılığı dövlət siyasetinə çevirmişlər. Bir sözə, Azərbaycan Respublikasının torpaqlarının bütün növdən olan təbii sərvətləri xarici şirkətlər tərəfindən talan edilərək ərazilən çıxarılır. Azərbaycan Respublikası ərazisində yarımsəhra və quru çöl iqlimindən dağ-tundra iqliminədək bir-birindən fərqlənən 9 iqlim tipi mövcudur. Odur ki, respublikanın bütün əraziləri təbii-müalicəvi mineral su bulaqları aşkar edilmişdir. Mineal bulaqlarının bir qrupunun suyu soyuq, bir qrupunun ılıq, bir qrupunku ise istidir. Respublikası ərazisində adı və müalicəvi suyu ilə seçilən mineal bulaqların bəziləri öz əhəmiyyətinə görə dünya şöhrəti qazanmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən sosial-iqtisadi siyasetin strateji məqsədləri sərbəst bazar münasibətlərinə və özünü inkışaf qabiliyyətinə malik olan sosialyönümlü, diversifikasiya olunmuş milli iqtisadiyyatın formalasdırılması və dünya təsərrüfat sistə-mine integrasiyanın təmin olunmasıdır. Davamlı və dinamik inkışaf məntiqinə əsaslanan bu siyasetin həyata keçirilməsi nəticəsində qazanılmış uğurlar daha da möhkəmləndirilmiş, bu dövrde makroiqtisadi sabitlik qorunub saxlanılmış, iqtisadiyyatın diversifikasiyası, qeyri-neft sahələrinin, regionların inkışafi sürətlənmiş, strateji valyuta ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi təmin olunmuş, milli valyutanın sabitliyi, bank sisteminin etibarlılığı artırılmış, konservativ xarici borclanma strategiyası həyata keçirilmiş, sahibkarlığa dövlət dəstəyi gücləndirilmiş, əhalinin sosial rifahı davamlı olaraq yaxşılaşmışdır.

mədən suları vəs.) zənginliyinə görə klimatoterapevtik xüsusiyyətlərə malikdir.

Azərbaycan Respublikasının Ermənistan tərəfindən işgal olunmuş ərazilərinin iqlim ehtiyatları onlardan kurort müalicəsi və istirahət üçün olduqca əlverişlidir. Bu gün Azərbaycan, təmiz dağ havası, qiyəmli mədən suları olan Şuşa-Turşu zonası, İstisu və s. kimi kurort zonalarından gələn gəlirlərdən mehrumdur, əvvəzdə isə Ermənistən Azərbaycana aid olan bu sahədə böyük gəlirlər əldə edir. Azərbaycan Respublikasının ərazisi bir sıra filiz, qeyri-filiz, yanacaq faydalı qazıntıları ilə olduqca zəngindir.

Azərbaycanda faydalı qazıntılar çox qədimlərdən insanlara məlum olub və onlardan primitiv şəkilde olsa da, hələ daş dövründə etibarən istifadə edilməyə başlanılmışdır.

Naxçıvan duz mədənlərindən təpılmış daş dövrü daş aletləri (baltalar, çəkicilər, bıçaqlar və s.), həmçinin Gedəbəy və Daşkəsen rayonlarında eneolit dövründə etibarən mis və dəmir filizi yataqlarının istismarına aid məlumatların olması göstərir ki, Azərbaycanda dağ-mədən işlərinə eramızdan əvvəl başlanmışdır.

Azərbaycanda hələ eramızdan əvvəl 1-ci minillikdə dəmir, bürunc, qızıl, gümüş məmulat və əşyalar hazırlanırdı. Abşeronda və Ceyrançöldə birbaşa yer səthinə çıxan neft bulaqları insanlara çox qədim zamanlardan məlum idi. Abşeron ərazisində və Quba rayonunun Xınalıq kəndi yaxınlığında yanar qazın səthə çıxıb alovlanması da başqa bir "məcüze" idi. Azərbaycan özünün neft və qaz yataqları ilə çox qədim zamanlardan məshhurdur.

Hələ eramızdan əvvəl VII-VI əsrlərdə Abşeron yarımadasında qaz və neftin yer səthinə sızmazı məlum idi ve neftdən müxtəlif sahələrdə istifadə olunurdu. Azərbaycan Respublikasının ərazisi müalicəvi mineral su mənbəyidir. Respublikanın bütün fiziki-coğrafi vilayətlərində müxtəlif tərkibli mineral su bulaqları aşkar edilmişdir. Mineal bulaqlarının bir qrupunun suyu soyuq, bir qrupunun ılıq, bir qrupunku ise istidir. Respublikası ərazisində adı və müalicəvi suyu ilə seçilən mineal bulaqların bəziləri öz əhəmiyyətinə görə dünya şöhrəti qazanmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilən sosial-iqtisadi siyasetin strateji məqsədləri sərbəst bazar münasibətlərinə və özünü inkışaf qabiliyyətinə malik olan sosialyönümlü, diversifikasiya olunmuş milli iqtisadiyyatın formalasdırılması və dünya təsərrüfat sistə-mine integrasiyanın təmin olunmasıdır. Davamlı və dinamik inkışaf məntiqinə əsaslanan bu siyasetin həyata keçirilməsi nəticəsində qazanılmış uğurlar daha da möhkəmləndirilmiş, bu dövrde makroiqtisadi sabitlik qorunub saxlanılmış, iqtisadiyyatın diversifikasiyası, qeyri-neft sahələrinin, regionların inkışafi sürətlənmiş, strateji valyuta ehtiyatlarının səmərəli istifadəsi təmin olunmuş, milli valyutanın sabitliyi, bank sisteminin etibarlılığı artırılmış, konservativ xarici borclanma strategiyası həyata keçirilmiş, sahibkarlığa dövlət dəstəyi gücləndirilmiş, əhalinin sosial rifahı davamlı olaraq yaxşılaşmışdır.

Respublikanın Kiçik Qafqaz hissəsində İstisu, Turşu, Şırlan, Qızılca, Naxçıvanda Badamlı, Sırab, Vayxir və b. mənbələri gəstərmək olar. Cənub rayonlarında (Masallı, Lenkeran, Astara və s.) xlorlu-natriumlu mədən sularından və termal su mənbələrindən məştdə geniş istifadə olunur. Qloballaşan dönyanın iqtisadiyyatına nəzər salsaq, burada dağ-mədən sənayəsinin sürətli artan rolunu görür. Bu gün mineral-xammal bazasının mövcud vəziyyəti və perspektivləri Azərbaycan Respublikasında dağ-mədən sənayəsinin daha da inkışaf etdirilməsinə, dağ-mədən sənaye məhsulları və xammalın dünya bazarına ixrac olunmasına geniş imkanlar yaradır.

Hazırda Azərbaycanın mövcud imkanları onu yüksək dərəcədə inkışaf etmiş dağ-mədən sənayəsinə malik olan bir ölkəye çevirmə-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

darda yataqları aşkarlanmış və qiymətləndirilmişdir. Azərbaycan Respublikası bu gün qızıl hasilatçısına çevrilmişdir və artıq Azərbaycan qızılı dünya birjalarında satılır. Azərbaycan ərazisi davamlı və uzunmüddəli qızıl emalı sənayesinin yaradılması üçün böyük perspektive malikdir. Son dövrlər ərzində aşkar edilmiş çoxsaylı məxsusi qızıl, həm də digər metallarla kompleks halda olan qızıl yataq və təzahürləri bunu təsdiq edir.

Bununla belə, onlar potensial füzli regionlarda proqnozlaşdırılan qızıl filizləşməsinin hələ yalnız bir hissəsinə təşkil edir. Ermənistən Azərbaycan torpaqlarını zəbt etməsinin əsas səbəblərindən biri də bu ərazilərin təbii sərvətlərle, o cümlədən qızıl yataqları ilə zəngin olmasıdır. Münbit torpaqları, six məşələri, qiyəmli mineral və yeraltı su yataqları ilə yanaşı, bu gün də istismar edilən Qafan, Qacaran məsələlərindən və Liçgivaz-Tey qızıl yataqlarının olduğu Zəngəzur qubriniyasiının 1920-ci ilde ilhaq edilməsi də bunun bariz nümunəsidir.

Ermənilər işgal edilmiş ərazilərdə əvvəller azərbaycanlı əhaliyə aid mülkiyyəti, evləri, digər maddi sərvətləri talan edib satmaqla və məşələrimizi qırıb məhv etməklə dolanırdılar, sonradan bu talançılığın digər istiqaməti - faydalı qazıntı yataqlarının qəddarlıqla talanması geniş vüsət almışdır.

Vahid Ömərov,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

